

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Pósterkesztő Szépirodalmi főmunkatárs
Dr. PAP ZOLTÁN **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál sziveskedjenek minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

Rabságba vetette vagy elfoglalta?

Budapest, január 6.

A Bosznia és Hercegovina okkupálása nyomán kialakult helyzetet nem változtatta meg Milovanovics szerb külügyminiszter minapi harci zajtól riadó beszéde. Ez a helyzet nyomban az annektálás után így rögződött meg a szerbek, montenegróiak és egyéb balkáni szlávok képzeletében.

Az annektálás által az osztrák-magyar monarchia Balkán-állam lett s ennek következtében a balkáni egyensúlyt, melyet eddig a kis államok gyönyörűen fentartottak, a hatalmas monarchia megzavarta. Akár szó ábrándokat a monarchia Szalonikiról, akár nem, a Balkánon elfoglalt geográfiai helyzete következtében már most markában tartja a kis szláv államokat s azokat akkor fojtja meg, amikor akarja.

Nekünk tehát, mondják például a szerbek, semmi veszíteni valónk nincsen, ha kiüt a háború. Természetes,

hogy vesztesek leszünk a hatalmas ellenféllel szemben, de az is természetes, hogy ez ránk nézve területvesztéssel nem járhat. Európa, semmi szín alatt sem engedné meg, hogy az osztrák-magyar monarchia még lejjebb csuszszék délre. A föllázadó néhány ezer szerb vére azonban európai komplikációt idézhet elő. Az annektált tartományok föllázadhatnak, Törökországnak már eddig kétszázötvenezer embere van kézenlétben Európában, Bulgária nagyon türelmetlenkedik mindezek olyan föltevésére, melyekre érdemes építeni, még abban az esetben is, ha Oroszország ölebe rakott kezekkel fogja nézni, amint a monarchia katonái átkelnek a Dunán és Olaszország szintén néma marad.

Igy gondolkodik a szerb közvélemény. A szerb külügyminiszter nem gondolkodott mindig így, de a közvélemény nyomása alatt oda módosult vélekedése, hogy híres beszédében azt mondta, hogy a monarchia határai csak a Duna és a Dráva lehetnek és hogy a monarchia újban két szerb országot rabságra vetett.

„Rabságra vetett” — ez a kifejezés nem tetszett Bécsben. Megbizták gróf Forgách belgrádi követünket, kérdezze meg Milovanovics urat, élt-e ezzel a kifejezéssel, vagy nem. Milovanovics ur azt válaszolta, hogy nem élt vele; azt

mondotta: „elfoglalta”, de nem azt, hogy „rabságra vetette.” Bécsben alkalmasint elfogadják ezt az elégtételt, különösen, ha hozzávesszük, hogy Milovanovics ur még be is adta lemondását. De, ismételjük, ez jöttányit sem változtat a keleti helyzeten. Ez a helyzet gördül a maga útján és talán csak tavasszal fogjuk tisztán látni, hol fog megállapodni.

A bécsi külügyminisztérium köréből ugyan nagyon harezias hangok hallatszanak; ezek szerint nekünk Szerbiával nem kell többé eszmeeseréket változtatni, nem kell többé arra ügyelni, hogy mit papolnak a szkupstinában; hanem ha a legelső szerb ember, vagy szerb banda át meri lépni a határt, a monarchia egész súlyával éreztesse hatalmát a szemtelen szomszédal. Megfenyegetik a Karagyorgyevics-dinasztiát is és megjósolják neki, hogy véres trónja akkor fog összeomlani, amikor a monarchia első bakája első patronját fogja elsütni.

Meg kell állapítani, hogy a Péter király ellen emelt vádaknak nincsen sok alapjuk. Péter királynál senki jobban nem tudja, hogy az ő koronája lesz egy esetleges háború első áldozata. Az ő legegységibb érdeke az, hogy Szerbia ne bocsátkozzék kalandos vállalkozásokba, hanem maradjon nyugodtan.

Gordon kapitány emlékei.

Írta: Simon Vilmos.

(Utánnomás tilos.)

Az Atbara zöldekének vizének halk csobogása alig zavarta meg a gyönyörű afrikai éj siri csendjét. A végtelen sivatag szürkés homokbuczkáival úgy terült el a folyó partjai körül, mint egy szunnyadó óriás. De ha néha-néha egy-egy éles nyerítés hasította keresztül a levegőt, akkor mintegy varázsütésre meglevonedett minden a végnélküli homoktengerben. A sakálók és hiénák fület hasogató ordítása, a benszülöttek sikoltászerű harczikiáltása, lovak nyerítése és emberek káromkodása egy kaoszszá olvadt egybe, melynek hangja mértföldekre elhalatszott. Még a homokbuczkák is meglevonedtek ilyenkor. A holtrafáradt ir lövészek, kiknek szemét amugy is kerülte az álom, ebben a nyomasztóan forró éjszakában, egymásután emelkedtek fel puha fekhelyükről és egy-egy erőteljes katonás kifakadással könnyítettek lelkükön.

Lent a folyó partján a bengáli dzsidások erőlködtek nyugalmat teremteni a megriadt paripák között, s ha egyik-másik kiszakította magát lovasa kezéből és megriadva iramodott tovább a heverő harcosok sorain keresztül, vad hajtsza kezdődött, míg a renitens paripát elfogták.

Később aztán fokozatosan ismét lecsendesedett minden, hogy kis idő múlva újra megismétlődjének az előbbi jelenetek.

Már jóval éjtél után lehetett, amikor a bengáli dzsidások táborhelyén, az egyik tisztisátor nyílásán halvány fény szűrődött

ki. A sátor tulajdonosa Müller őrnagy volt, az angol hadsereg egyik legjoviálisabb tisztje. Rézvörös, kissé tulhizott arcán azonban ma nyoma sem látszott, máskülönből állandó jókedvének.

— Istentől vert vidék ez bajtárs — szölt a mellette heverő tisztársához — esodálom az ön pokoli nyugalomát, melylyel elzagni hagyja feje fölött az eseményeket. En például üvöltöni szeretnék dühömben, mint egy tánezoló dervis. Mondhatom, hogy a kandahari expedíció valóságos kéjutazás volt ezekhez a táborozásokhoz képest. Nem is ismerem magamra, amióta ebben a borzalmak országában esatangelok.

Idegesen rágyújtott rövidszáru angol pipájára, de néhány szippantás után dühöse eldobta magától.

— Legalább ön ne volna oly kétségbeesjtően unalmas — folytatta kezével élénken hadonászva.

Fogadalmat tett ön a szótlanságra, Gordon kapitány?

A megszólitott, szikár, magas termetű férfi volt, az angol tiszt, legtipikusabb fajtájából.

Az őrnagy kérdését előbb felelet nélkül hagyta, de midőn az megismételte kérdését, felemelkedett pokróczágyáról, s mintán sarkantyút nagy ügyvel-bajjal kiszakította a takaró fonalaiból, egykedvűen felelt:

— En már érzéktelen vagyok minden esemény iránt, engem nem ériat már semmi sem és ha holnap azt parancsolják nekem, hogy egymagam atakirozzam az egész dervis-sereget, zugolódás nélkül megtenném. Belőlem kiveszett már minden egyéni akarat és egy közönséges gép tehetetlenségével engedelmeskedem a külső erők hatásának.

Müller őrnagy nagy szemeket meresztve figyelte bajlarsát, mert Gordon kapitány ugyan eddig sem volt valami vidám fickó, de iménti szavaiban annyi keserűség volt, hogy annak indító oka nem állhatott összeköttetésben a szudáni homokpuszták ember-teleni forradalmaival.

Az őrnagy végtelen jószívű ember volt, és ha a sivar tábori élet bizonyos fokig érzéktelenné tette mások szenvedése iránt, Gordon kapitány szavai felköltötték benne a részvétet.

— Nem akarok indiszkrét lenni bajtárs — szölt mentegetődzve — és ha rendes körülmények között élénk, nem is venném magamnak azt a bátorságot, hogy kérdést intétek önhez egy talán nagyon is intim ügyben. De most mások a viszonyok. Háboruban vagyunk és ma élünk, de lehet, hogy holnap már kiterítve fekszünk ezen a száirke, forró homokon. A bajtársi bizalom most helyén valóbb, mint bármikor és ha önt, kedves bajtárs csakugyan valamely bánat kinozza, könyvitse szíven és bennem résztvevő barátra fog találni.

Gordon kapitány egy ideig némán nézett maga elé, aztán megrázta fejét, mint aki a tépelődést akarja lerázni magáról és halk, majdnem titokzatos hangon szölt az őrnagyhoz.

— Látta ön azt a fiatal tisztet, akit tegnap osztottak be szolgálattételre ezredünkhöz. — Harrington hadnagyot gondolja?

— Igen. Nos hát ezt az embert az ezredes az én századomhoz osztotta be.

Gordon kapitány oly feltűnő izgatottsággal beszélt, hogy az őrnagy néhány pillanattig kételkedni kezdett józanságában.

— Ön esodálkozik őrnagy ur, az én lelki

Valószínű azonban, hogy ő is, mint Milovanovics ur, alárendeli majd fölfogását a közvéleménynek, mert nem lehet más választása. S ennek következtében az a helyzet, mely az annexió nyomán megtermett, ma abba a stádiumba jutott — anélkül, hogy eredeti karakterét elváltoztatta volna — ahová előreláthatólag jutnia kellett: a fegyveres bonyodalmak elkerülhetetlenek látszanak.

A „Temps” mai számában azt írja, hogy Oroszországnak most már igazán közbe kell vetnie magát. Igaz, hogy Izvolszki kijelentette, hogy neki a keze kötve van az osztrák-magyar monarchiával szemben és a szerbek tudomásul is vették ezt, de ez még nem elég. Az összes titkos biztatásokat le kell szerelni és végképpen ki kell ábrándítani Szerbiát, nehogy meggondolatlanságokra ragadtassa magát. Követni fogják-e ezt a tanácsot és ha követik, megfogadják-e Szerbia: erre csak pesszimisztikus választ lehet adni.

De ugyanazt a hidegvért, melyet Szerbiának ajánlunk, az osztrák-magyar monarchiának is lehet ajánlani. Talán még nagyobb mértékben; mert Szerbiának minczen veszteni valója, míg a monarchiának van.

Budapest, január 6.

A fiúmei kormányzó Budapesten. Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzó ma este hét órakor Budapestre érkezett.

A debreczeni képviselőválasztás. A Szabó Kálmán elhunytával megüresedett Debreczen város III. kerületében már megindult a választási harc. Kovács József polgármester a központi bizottságot január hetedikére hívta egybe. A bizottság ezen az ülésen fogja megállapítani a választás napját, kijelöli a választási és küldöttségi elnököket és megalakítja a szavazatszedő bizottságot.

A politika világából.

Budapest, január 6.

A miniszterelnök a királynál.

— Megkezdik az érdemleges tárgyalásokat. —

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel a Budapestről érkezett jelentések átolvasása után háromnegyed tíz órakor hagyta el az ő felsége személye körüli minisztérium épületét. A miniszterelnök mindenekelőtt Rajner főhercegnél tett látogatást, majd onnan egyenesen Schönbrunnba hajtatott, ahol pontban tízenegy órakor a király magánkihallgatáson fogadta. A kihallgatás háromnegyed tizenkettőig tartott. A miniszterelnök folyó ügyekről tett jelentést, valamint arról, hogy bizonyos függő kérdésekről a legközelebbi jövőben tárgyalások indulnak meg. Döntés a kihallgatáson nem történt, mint-hogy a miniszterelnök jelentése nem volt oly természetű, hogy döntés történhetett volna. A miniszterelnök Schönbrunnból báró Aehrenthal külügyminiszterhez hajtatott s vele a tegnap kezdett tanácskozást befejezte. Ezután meglátogatta báró Jorkasch-Kochot, az osztrák pénzügyminisztérium vezetőjét, akivel mind a két államot érintő és kölcsönös egyetértésben megoldandó függő pénzügyi kérdésekről tanácskozott. A miniszterelnök félkét órakor a bankgassei magyar palotába tért vissza, délután öt órakor pedig — miután báró Bienerth osztrák miniszterelnök viszonzta látogatását — visszatutazott Budapestre, ahova este kilenc órakor érkezett meg.

A miniszterelnöknek ez a bécsi útja első sorban azzal a nevezetes eredménnyel járt, hogy a legközelebbi időben megkezdődnek a két kormány között a bankkérdésre vonatkozó tárgyalások. Az érdemleges tárgyalásokat a két kormány közötti jegyzékváltás fogja megelőzni, és a még megállapítandó *modus procedendi* szerint fogják megkezdni.

Ehhez a félhivatalos jelentéshez még azt az információt fűzik Bécsben, hogy a tárgyalások a bankkérdésben csak január huszadika körül fognak megkezdődni. A magyar kormány a tárgyalások megkezdése alkalmával a karteibank felállítására iránt való kívánságát fogja előtérbe tolni, mert ezzel még a bank külföldválasztásának legexponáltabb előharcosai közöttük Justh Gyula, a képviselőház elnöke is, megelégszenek. És ha ez mégsem sikerülne, akkor a kormánynak Kossuth Ferencz befolyása alatt arra a kérdésre kell válaszolnia, hogy most már az adott körülmények között a közös bank fentartása, esetleg bizonyos változtatással, Magyarország érdekeinek jobban megfelelő-e, vagy hogy magukra vállalják a teljesen önálló magyar jegybauknak felállítását. Az az anyag, mely a szakbizottságok tárgyalásának alapjául fog szolgálni, elegendő eszközt nyújt majd arra, hogy ezt a nehéz kérdést teljes egészében tárgyalás alá vegyék és az összes mozzanatok figyelembevételével azokat teljes egészükben meg is oldják.

Wekerle Sándor miniszterelnök tehát ebben az értelemben állapodott meg báró Bienerth osztrák miniszterelnökkel, míg báró Aehrenthal közös külügyminiszterrel külpolitikai kérdések fölött tárgyal. Ebben a tárgyban a „Budapesti Tudósító”-t felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a Wekerle Sándor miniszterelnök és báró Aehrenthal közös külügyminiszter között tegnap és ma folytatott tanácskozásokban a Törökországnak adandó anyagi kárpótlás kérdése nem került szóba. A tanácskozások, amelyek az elmúlt napokban a külügyminisztériumban a Romániával kötendő kereskedelmi szerződés tárgyában folytattak, egyelőre befejezést nyertek. A tanácskozáson a magyar kormány képviselőiben részt vettek dr. Lers Vilmos miniszteri tanácsos, dr. Könyv Tivadar osztálytanácsos és dr. Sczitovszky Tibor miniszteri titkár, akik ma visszatértek Budapestre.

állapotomon? — kérdezte keserű mosolyal, de mindjárt hozzátette:

— Ön természetesen méltán meglepődhetett azon, hogy engem Harrington hadnagy jelentléte, miért izgat fel annyira.

Nos hát, ez az ember elrabolta tőlem azt, ami nekem a legkedvesebb volt a világon.

Az utóbbi szavaknál Gordon kapitány oly vadul ugrott fel, hogy az őrnagy önkénytelenül néhány lépést hátrált.

— Most már érti őrnagy ur, miért izgat fel engem ennek az embernek a jelenléte?

— Meg tudom érteni, — felelte nyugodtan az őrnagy — de őszintén szólva, sokkal nagyobb lelki erőt tulajdonítottam önnek. Hiszen nem tagadom, kellemetlen dolog olyan emberrel együtt lenni, kinek jelenléte keserű emlékeket idéz fel az emberben, de elvégre katonák vagyunk és ha kötelességünk is szolgálatilag érintkezni, azonkívül feje fölé nézünk annak, akit nem akarunk meglátni.

Gordon kapitány fejét rázta.

— Az én esetem más, ez az ember az én közvetlen parancsnokságom alatt áll, és ha holnap a körülmények parancsa folytán olyan feladattal bízom meg, melyben életét veszti, lesznek emberek, akik azt fogják mondani: Gordon kapitány boszúból halálba kergette Harrington hadnagyot.

Az emberek nyelvvel én ugyan keveset törődöm, de van valaki, akiről nem szeretném, ha ugyanezt a gyanút táplálná.

Müller őrnagy itt közbe akart szólni, de a kapitány szavába vágott.

— Tudom, mit akar kérdezni. Nem, uram, nem szeretem már azt a leányt. De vannak emlékeim. Emlékek, amelyek elvi-

selhetővé teszik nekem az életet. Ha itt hánykolódom sátramban ezeken az álmatlan éjszakákon, akkor előveszem emlékeimet és odaképelem magamat a homi partok zöld pázsitjára. A lemenő nap biborja ismét ráveti fényét a tenger sima felületére és én kezem kezem fogva sétálok vele és hallgatom a tengeri halászkok dalát, melyet az esti szél odahajt a partokra. De ha majd kezemet a vérboszu gyanuja fogja beszennyezni, akkor tudom, ezek az emlékek, melyek életem fentartói, messze elkerülnek.

Müller őrnagy mély szájalommal nézte bajtársát, kinek sápadt arcát valóságos eltorzították az ideges rángatások.

— Ha baráti szolgálatot teszek önnek azzal, hogy a hadnagyot más századhoz helyeztetem, — mondta hosszabb, kínos szünet után, akkor beszélni fogok az ezredessel.

Még be sem fejezte szavait az őrnagy, amikor a kürtöző éles riadója hangzott el a közeli homokbuczkáról.

Rövid vezényszavak hangzottak el és néhány perc múlva a bengáli dzsidások második százada, mint elővéd menetelt a sötét éjszakában.

Már közel jártak az Athara gátlójához, amikor a reggeli fénysugár bearanyozta a távoli láthatárt.

A végtelen sivatag csendjét ekkor hirtelen pokoli zaj zavarta meg. A közeli homokdombok hirtelen megelevenedtek és a dervisek ezrei vad csatakiáltással vetették magukat a bengáli dzsidásokra.

Gordon kapitány az óriási tulerő láttára elrendelte a visszavonulást és vágatva igyekezett embereivel elérni a főseréget. A reggeli gyöngé ködfátyolon keresztül már látta

kibontakozni az előnyomuló angol hadsereg első századaát, amikor erős harczi zaj keltette fel figyelmét.

Harrington hadnagy szakasza a süpedő homokban nem bírt kellő időben menekülni és harcba keveredett a támadó dervisekkel, akiknek óriási tömege egy pillanat alatt körülkerítette.

Gordon kapitány areza halálsápadt lett, amikor látta Harrington hadnagy szakaszának reménytelen harcát. Szinte gépiesen megállította lovát és mint az olyan ember, aki nem tud hirtelenben elhatározásra jutni, tanácstalanul nézte, hogy bukik le lováról egyik lovas a másik után a dervisek vad csapásai alatt. Százada, mint a fergeteg száguldozott el mellette, és bajtársai talán észre sem vették, az ut szélén tépelődő parancsnokukat. A határozatlanság azonban csak pillanatokig tartotta fogva Gordon kapitányt, mert lelki szemei előtt egy látomány jelent meg, mely felrázta tehetetlenségéből. A skót partvidéknek egy zöld gyepes parkját vélte maga előtt látni, ahonnan egy szőke fejű, bájos leány kétségbeesetten emelte feléje könyörgő kezét. Gordon kapitány egész testében remegni kezdett, de mire a látomány eltűnt szeme elől, vad haraggal döfte sarkantyúját lova oldalába. Az ausztráliai félvér fájdalomában magasra ágaskodott, aztán szélsébeesen vitte gazdáját a harc színhelyére. A távolból már hallani lehetett a bengáli dzsidászred kürtjeinek rohamjelét, de a bajtársak segítsége későn érkezett. Mire napugarak kisütöttek a távoli láthatáron, Gordon kapitány számos lándzsasarrástól vérezve, holtan bukott le lováról, Harrington hadnagy holtteste mellé.

Bécsi tudósítónk jelenti még, hogy a kihallgatásról visszajövet, *Wekerle* Sándor miniszterelnök fogadta a lapok tudósítóit s azt mondotta, hogy az audiencia körülbelül háromnegyed óra hosszat tartott s azon csak a magyar kormány ujévi üdvözlőit tolmácsolta. A felségének és folyó ügyekről tett jelentést. Sem az audiencián, sem az azt követő megbeszélések közben nem fordult elő valamelyes kérdés, vagy érdembeli dolog, tehát egyebet nem mondhat. A bankkérdésben a meritorius tárgyalások még nincsenek megindítva és csak később fognak kezdődni.

Azokról a tanácskozásokról, amelyeket a miniszterelnök a bécsi vezetőzemplényekkel folytatott, beavatott osztrák részről a következőket közli bécsi tudósítónkkal:

Ami az elsőrendű fontosságú politikai kérdéseket illeti, e tekintetben az utóbbi napok tárgyalásai nem vezettek közszelfogható eredményre, de sikerült egy és más pontban a megbeszélések során a kölcsönös véleményeket olyképpen tisztázni, hogy annak a bank- és a katonai kérdések további fejleményeire jó hatása lesz. A bankkérdésben a súlypont továbbra is Budapesten van. E részben a megbeszélések csak informatív jellegűek voltak s ezenül a konferencia nem terjedt. Mind a két kormány el van tökélye, hogy szakkbizottságokat küld ki, de a végleges megállapodás előtt e tekintetben hivatalos jegyzékváltás lesz, amely a legközelebbi napokban fog megtörténni. Ami a katonai kérdéseket illeti, a helyzet súlypontja Bécsben van, mint volt eddig is. *Wekerle* miniszterelnök az e tekintetben folytatott tárgyalások során utalt arra, hogy a magyar parlament a létszámemelést csak akkor hajlandó megszavazni, ha bizonyos mértékben nemzeti engedményeket kap és a magyar parlamenti pártviszonyok konszolidálására, vagyis a pártok fuzójára belátható időben csak akkor lehet számítani, ha előzetesen sikerül a katonai kérdéseket megoldani. Az illetékes katonai körök feladata lesz most már a helyzetnek illetően való állásával számolni és ehhez képest dönteni. Eppen ezért lehet azt mondani, hogy a katonai kérdésekben a súlypont most is Bécsben van. A Romániával kötendő kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat illetően a magyar kormány kész mindent megtenni, hogy azok kedvező eredményre vezessenek, de természetesen tekintettel kell lennie a politikai pártviszonyok által szabott korlátokra. Ami pedig a szeszdó kérdését illeti, *Wekerle* miniszterelnök ebben a tekintetben minden valószínűség szerint nagyobb előzékenységgel találkozott, semmint eddig.

Budapest, január 6.

Uj titkos tanácsosok. A hivatalos lap ma reggelre négy kitüntetésről közöl jelentést. A király december 30-án kelt elhatározásával *Thaly* Kálmán országgyűlési képviselőnek, gróf *Mailáth* József és gróf *Schönborn-Buchheim* Frigyes Károly főrendiházi tagoknak, valamint gróf *Normann* Gusztávnak a főrendiház és a horvát-szlavon-dalmát országgyűlés tagjának a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. A kitüntetések közül a legnagyobb rokonszenvvel *Thaly* Kálmán kitüntetése találkozik. *Thaly* Kálmán, a nagy történettudós, a magyar tudományos világban kiválóan becses munkálkodásával, a nemzeti szellem folytonos ébrentartásával, a történelmi mult diadalmának rajongó hirdetésével rendkívüli szolgálatakat tett hosszú pályáján hazájának. A királyi elismerést ezért fogadja olyan osztatlan helyeslés. Gróf *Mailáth* József államgazdasági téren tünt fel irodalmi

munkálkodásával és érdemes tevékenységet fejt ki a külföldi sajtóban rólunk való téves nézetek eloszlatásával, felvilágosító és a magyar államiság és nemzeti czélok előmozdítására nagy befolyást gyakorló cikkeivel. Gróf *Schönborn-Buchheim* Frigyes és gróf *Normann* Gusztáv mint mágánások kapták a titkos tanácsosságot.

Koholt hír a honvédelmi miniszter lemondásáról. Néhány lap ma azt híresztelte, hogy *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter már a legközelebbi napokban lemond s ezt a hírt különféleképpen indokolják. Megbízható forrástól vett információink alapján a „Budapesti Tudósító” azt közli, hogy ez a hír légből kapott hoholmány.

Apponyi rendelkezte az ismétlő-iskolák tárgyában. Arról írják: Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter az itteni görög-keleti román püspökhöz intézett rendelkezésben nagyfontosságú ügyben hozott döntést. A kassai-szörényi megyei kir. tanfelügyelő ugyanis jelentést tett a miniszternek, hogy a görög-keleti román felekezeti iskolák mellett nem szervezik az ismétlő-iskolákat, valószínűleg azért, hogy az 1907. évi 27. t.-cz. ama rendelkezését, amely szerint az ismétlő-iskolákban magyar tanítási nyelv kötelező, megkerüljék. A tanfelügyelő be is mutatta az aradi püspök levelét, amelyben annak a nézetének ad kifejezést, hogy a felekezeti iskolák nem kötelesek ismétlő-iskolákat fenntartani, amennyiben ez a községek feladata. A miniszter most említett rendelkezésével kimondta, hogy teljes népiskolának csak azt tekintik, ahol hat évig tartó mindennapi és a három évig terjedő ismétlő-iskolai tanfolyam magvan. Ahol pedig az ismétlő-iskolázás nem szervezhető, ott községi mindennapos és ismétlő-iskolázás állítandó be. Felhívja a miniszter ezek alapján az aradi püspököt, hogy az egyházi főhatósága alá tartozó iskolafenntartókat az ismétlő-tanfolyamok felállítására utasítsa, mert ellenkező esetben kénytelen lesz a törvény rendelkezésének eleget tenni.

A balkáni események.

Budapest, január 6.

Milovanovics meghátrálása után ma már sokkal nyugodtabban ítéljük meg a helyzetet. Bár a megváltoztatott szöveg semmit sem von le abból a tapintatlanságból, melyet a szkupstina elkövetett azzal, hogy elfogadta *Pasics* határozati javaslatát, s amely megbotránkoztatást szült a legtöbb nagyhatalomnál. A *Velimirovics*-kormány válsága még mindig nem simult el, mert a kabinet néhány tagja mines megelégedve a szerb külpolitika újabb fordulatával. Félő, hogy abban az esetben, ha ez a néhány, még józanul gondolkodó szerb államférfi kiválik a kormányból, a szerb politika oly lejtőre kerül, amelyen romlás elé viszik azt a szerencsétlen országot.

Ma a következő híreket kaptuk:

A megkorrigált beszéd.

Gróf *Forgách* fellépésére tudvalevőleg *Milovanovics* azt válaszolta, hogy a beszédéről szóló tudósítások nem adták vissza pontosan beszédét. Az autentikus szöveget csak a jövő napokban fogják megállapítani.

A „Kroat. Korr.” munkatársa kérdést intézett egy Bécsben élő szláv filozófushoz, hogy mit jelent a „zarobiti” ige, melyet *Milovanovics* beszédében használt. A szláv nyelvtudós a következőket mondta:

— *Popovics* György ezt a szót „szétlúllással” fordítja. Ezt a fordítást azonban én helytelennek tartom. Ezzel szemben helyesen a *rabszolgaságba dönteni* kifejezéssel fordítja. Minthogy a szerb külügyminiszter belgrádi fordítója kétségtelenül *Karadzics* szótárát használta, nem is találhatott a szerb szónak megfelelőbb német kifejezést. Véleményem szerint ez a szó nem azt jelenti, amit a német „magává tenni”, mert erre a szerb nyelvben több, más értelmű kifejezés is van. A legutóbbi időben a szerbek és horvátok minden újságelkobozást „zaroblienno” szóval fejezték ki, hogy ezzel a kormány erőszakosságát jelezték. A „rob” főnevet *Karadzics* csak a „rabszolga” szóval fordítja.

Achmed Riza Pallavicininél.

Konstantinápolyból táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*-nak, hogy *Achmed Riza*, a parlament elnöke kifejtette *Pallavicini* örgróffal szemben, mikor őt az osztrák-magyar nagykövét meglátogatta, Törökország politikáját Ausztria-Magyarország irányában és azt az álláspontját hangsúlyozta, hogy Törökország az indennitáson kívül Bosznia-Hercegovina autonómiáját tartja a rendezett viszonyok első feltételének, de természetesen *Ferenc József* császár és király protektorátusa alatt.

Kréta annexiója ellen.

Török lapok jelentik, hogy a Kréta annexiója elleni meetinget már szombaton megtartják. A gyűlésen, amelyről tegnap tettünk jelentést, *Nuri* bej, aki krétai születésű, a civillista minisztere elnökölt. A jelenlévők között volt *Edhem* basa tábornagy és *Sabah Eddin* herceg képviselője. Napitendet fogadtak el, amelyben elhatározták tiltakozó népgyűlés rendezését, küldöttség menesztését az európai államokhoz az annexió ellen való tiltakozás czéljából, valamint köszönetnyilvánítást az albánoknak és azon községek lakosságának, ahol népgyűléseket tartottak. A főszónok kijelentette, hogy Görögország soha sem fogja Krétát annektálhatni, kifejtette a Görögországra ebből származható hátrányokat, különösen a bojkottot és a vasúti csatlakozás megtagadását. Egy másik szónok közölte a nagyvezér biztosítását, hogy Kréta miatt nem fenyeget veszély. Egy szónok felemeltette azt a hírt, melyet a porta nem czáfolt meg, hogy a nagyvezér az annexió kérdésében nem ellenkezett az olasz nagykövettel. Egy másik szónok kiemelte, hogy a tiltakozás csak Görögország ellen irányul, nem pedig állítólag Anglia, Franciaország és Olaszország ellen. A gyűlés elhatározta, hogy Görögország ellen, amely Törökország barátja, elhalasztja a bojkottot. Elhatározta továbbá, hogy rokonszenvét nyilvánítja az olasz nemzet iránt a földrengés alkalmából.

A szerb kormányválság.

A *Velimirovics*-kormány a szkupstina összejelése után azonnal le fog mondani, mivel a miniszterelnök ideiglenesen visszavonta lemondását, miután a király kijelentette, hogy inparlamentárisnak tartja, ha a kabinet akkor mond le, mikor a szkupstina nincs együtt. A lemondás oka az volt, hogy néhány miniszter a külpolitikában beállott új fordulattal nem ért egyet.

A török helyzet.

A „*Tanin*” a *Yildizben* adott diszebedem a szultán által mondott beszéd fontosságát fejtegeti, amely az országnak megtette azon szolgálatot is, hogy a nagyvezér befolyását csökkentette. A nagyvezért eddig a nemzet az alkotmány védőjének tekintette, a szultán előtt pedig olybá igyekezett feltűnni, mintha ő védené a szultán jogait a nemzettel szemben. E kétszínű politikának a szultán beszéde véget vetett. A „*Serveti Funun*” jelentése szerint a nagyvezér az összes minisztériumokat utasította, hogy az eddigi kormányzati tényekről tegyenek jelentést. Ez az anyag, mely az expozének is tárgyát fogja képezni, a holnapi minisztertanácsban szobakerül. A kamarában az expozét a porta előadója vagy a belügyi államtitkár helyettes fogja felolvasni, mire azt a képviselők közt szétosztják. Ezután kezdődik az expozé ügyében a vita, majd pedig a szavazás.

A szicíliai segélyszolgálatra renelt *Besnialem* gőzöst nem lehet elég gyorsan kórházhajóvá berendezni. A *Serveti Funun* ezért azt javasolja, hogy Törökország kötszereket és élelmiszert küldjön egy kereskedelmi gőzösön Szicíliaba, nehogy neveltségessé váljon.

A német szövetség.

A „*Nordd. Allg. Ztg.*” jelentése szerint a *Germánia* január 5-iki számában állítólag jól értesült forrásból cikket közöl a Bécsben uralkodó hangulatról, amely a többiek közt kifejti: Aki Berlinben bizik, homokra épített. E nézet például, a bécsi *Reichspost*

január 1-i számában nyílt kifejezésre jut egy Berlinben időző osztrák-magyar diplomata leveléből, aki azt követeli, hogy Németország működjön Konstantinápolyban az eddiginél nagyobb mértékben Ausztria-Magyarország érdekében. — A berlini osztrák-magyar nagykövét hivatalosan abszurd rosszakaratu koholmányának mondta ezen állítást.

A dél-olaszországi földrengés.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 6.

A buzgón dolgozó csapatok még egyre mentik az emberéletet Messinában. A romok eltakarítása is lassan előrehalad, az élelmezés is könnyebb már. Messina sorsa fölött élénken vitatkoznak és még egyáltalában nem biztos, mi történik a romhalmazzal. A dolgok jelenlegi állása szerint Messina ugyanazon a helyen építetik föl, amelyen állt.

Magyarország lelkes akcióval állott be a külföldi államok sorába, hogy segítséget nyújtson a dél-olaszországi katasztrófa szerencsétlen áldozatainak. Az ország legkülönbözőbb vidékeiről érkezik a hír, hogy részt akarnak venni a segítség nemess munkájában, a fővárosban pedig jóformán az egész lakosság megmozdult, hogy az ország humánus munkálkodásának az élére álljon.

Ma már megalakult az ezertagú *Országos Segítő Bizottság* is, melynek védői sorában *Vassary* Kolos bíboros hercegprímás mellett dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnököt és *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert is ott találjuk. Ez a bizottság *Szterényi* József államtitkár elnöklésével tíz tagú végrehajtó-bizottságot delegál. *Kossuth* Ferenc ma lelkes hangú táviratban hívta fel az Országos Segítő Bizottságba kiszemelt tagokat, hogy az Olaszországot ért csapás áldozataiért indított akcióban szívük, lelkük és lovagiaságuk követelménye szerint lépjenek be a segítő nemzetek közé.

Messina sorsa.

Heves vita folyik Messina további sorsáról. Tényleg azt tervezték, hogy azt az óriási petroleum-készletet, amely a nápolyi kikötőben van főlhalmozva, szétöntik a romvárosban s aztán bombázás útján levegőbe röpitik a romokat és törmelékeket. Termézetes, hogy ezernyi hang emelkedik ez ellen a terv ellen. A messinai lakosok a déli nép forró bensőségével ragaszkodnak a honi földhöz. Nem akarják, hogy a város egészen eltűnjön. Így tehát viharos népmozgalom keletkezett a megsemmisítési terv ellen. A palermói újságok lángoló tiltakozásokat közölnek minden ilyenmü szándék megvalósítása ellen. Minthogy a sajtó a nép vallásos érzületére s a polgárok szentimentalizmusára és családi érzésére appellál, ennélfogva ezek a tiltakozások élénk viszhangra találnak. A bombázás eszméjét istentelennék bélyegzik, az alig-ha vihető keresztül. Czikkek jelennek meg, amelyek kiemelik, hogy az 1693-iki és 1783-iki földrengés alkalmával még husz nap múlva is találtak élőket. Az 1887. évben meg éppen gyermekek is visszanyerték husz nap után az életüket. Ennélfogva embertelenség volna a romokat fölgujtani, vagy lebombáztatni. Az orvosok is ezen a nézetben vannak. *Manfredi* palermói tanár, a kórház igazgatója és ismert orvos, táviratban fordult a királyhoz és *Giulitti* hhoz, hogy utasítsa *Massa* tábornokot, Messina parancsnokát, hogy a bombázást ne fogantossítsa.

Hírek Messinából.

Messinában egyre ismétlődnek a földlökések. Tegnap délfelé két erősebb lökés rázta meg a várost, ami pánikot keltett.

A tengerészeti minisztérium intézkedéseket tett, hogy a messinai földszorosban a hajóforgalom ismét meginduljon. Miután a világítótoronyok és jelző állomások el vannak pusztítva, egyelőre ideiglenes intézkedésekkel pótolják azokat.

Rómában most hivatalos statisztikát készítettek az áldozatokról és eszerint száznegyvenezer ember pusztult el. Ezek közül Messinára esik hetvenötezer, Reggioira negyvenezer és a többi helysége huszonötezer.

Egy bécsi újság megbízható helyről azt a hírt kapta, hogy a délolaszországi katasztrófa áldozatai között van *Dillmont* altábornagy nővére is. Az altábornagy nővére apáca volt egy reggioi kolostorban és ötvenkét éves volt. Amikor a kolostor rombadőlt, a többi apácákkal együtt ő is odaveszett. Csak nemrég vette föl a fátvölt egy alsó-ausztriai zárdában s csak néhány hét előtt költözött a reggioi kolostorba, ahol most halálát lelte. Az elhunyt a bécsi társaságban, amelylyel többféle összeköttetést tartott fenn, ismert személyiség volt.

Szakvélemény a katasztrófáról.

A Stefani-ügynökség képviselője intervjut folytatott a Messinából visszatért *Oddone* szeizmológiai tanárral, aki december 31-én a nagy természeti tünemény tanulmányozására oda elutazott. *Oddone* tanár január 1-én reggel szállt ki Messinában és azonnal a város közelében levő egyik dombon felállított obszervatóriumba ment. Az épület meg volt rongálva, a föld alatt levő szeizmikus laboratórium azonban épségben maradt. A *Vincenzi*-féle mikro szeizmográf jegyezte a földrengés tüneteit, a katasztrófa hekövetkezéséig. *Oddone* lemasolta a készülék által felvett diagrammot, amely tiszta képet nyújt a tüneményről és lehetővé teszi annak minden fázisában való tanulmányozását. *Oddone* a feljegyzések alapján azon a véleményen van, hogy a tellurikus mozgás igen könnyű és igen sűrű rengéssel kezdődött, amely tíz másodpercen át csökkent. Ezután nyugalom következett be. Ezt követte a hullámszerű földrengés, amelynek ereje rendkívül növekedett és amelyet rettenetes földalatti robaj követett. Ez az utóbbi földrengés volt tulajdonképpen oka a katasztrófának. Ezt a veszedelmes földlökést megszámlálhatatlan másik követte, amelyek a diagrammon világosan nyomot hagytak és megállapítható, hogy percről-percra vesztettek intenzitásukból és gyakoriságukból. A hullámos mozgások igen nagy terjedelműek voltak. *Oddone* azt hiszi, hogy a hullám által előidézett kárról szóló állítások túlzottak.

Legujabb hírek.

Róma, január 6.

Massa tábornok, Messina rendkívüli kormánybiztosa e hónap 5-én a következő táviratot intézte *Giulitti* miniszterelnökhez: Ma még 10 egyént hoztak ki elevenen a romok közül. Körülbelül 2000 holttestet temettek el a szükséges óvintézkedések mellett a miázmás kigőzölgések elhárítása végett. Eddig 2300 egyént hoztak elevenen a felszínre. Az utóbbi napokban a romok alá került pénzértékek előhozatalán munkálkodtak. Az olasz bank, a Banca Commerciale, a Navigazione Generale és a Società Feloce értékpapirjai körülbelül már megkerültek. 181 foglyot, kik az ostromállapot kihirdetése előtt elkövetett gonosztettek miatt voltak letartóztatva, Palermóba szállítottak. A posta- és távirószolgálat, világítás, a Palermóval való vasuti összeköttetés és a hajóforgalom ismét helyreállt. A vasuti személyzetet Kalábriába küldték, hogy a Nápolylyal való összeköttetést ismét helyreállítsák. Barakkok építését megkezdték. A katonák egészségi állapota kielégítő.

A királyi pár azt kívánja, hogy a királyné születésnapjára tervezett tüntetés a Kvirinál előtt és a nemzet haláljának nyilvánítása végett emlékművet veretése elmaradjon. A királyi pár azt kívánja, hogy minden kezdeményezés jöttetek elkövetésére és a nemzet egész ereje egyedül odairanyuljon, hogy a borzasztó szerencsétlenség által sujtott népen segítsen.

Az olasz képviselőház rendkívüli ülészaka e

hó 8-án lesz és az elnökség távirati uton hívta meg a képviselőket. A kamara ezen az ülésen meg fogja szavazni a törvényjavaslatot Szicília és Calabria rendkívüli támogatásáról, a szenátus pedig e hónap 11-én fog ahhoz hozzájárulni.

Róma, január 6.

Marsullo hercegné, a királyné udvarhölgye, aki férjével együtt a messinai földrengés alkalmával palotájuk romjai alá került, még életben van, de nem lehetett mindeideig kiansni. Messina és Palermó között helyreállott a vasuti összeköttetés. A vonatok naponta százával szállítják a menekülteket és a sebesülteket.

Milanóban egy hölgybizottság alakult, amely gyűjtéseket indított egy kérvényre és folyamodni fog a kormányhoz, hogy Helena királynét a katasztrófa után tanusított hősiességéért tüntessék ki az arany érdemkereszttel.

Ugyanez a segítőbizottság táviratot kapott *Cataniából*, hogy a városban 20.000 sebesült van, gazdagok és szegények versenyeznek a támogatás körül, de minden segélyforrás kiapadt s ezért sürgős segítségre van szükség.

A földrengés Calabriának a hegyvidéken lévő falvait is elpusztította. Igy *Trasilio*, amely a tenger felszine fölött 700 méternyre van, romokban hever. Palmóban kiütött a fekete himlő. Reggio-ban ma, négy nappal a pusztulás után, sértetlenül ástak ki egy házaspárt a romok alul.

KÜLFÖLD.

A helyzet Kinában. A Reuter-ügynökség jelentése szerint az angol kormány a Juansikkai burkással előállott helyzetet komolynak tartja. Tekintettel a külföldi érdekekre nézve fennálló veszélyre, az angol nagykövét és kormánya eszmecekrét foytanak a kínai kormánynál teendő lépésekről.

A perzsa forradalom. Ispahanban bachtiarok tartják fenn a rendet. A sah vonakodik *Semza* kánt, a bachtiarok vezérét kormányzóul elismerni. Az angol és orosz követség nyomtatékkal interveniáltak a rend s nyugalom helyreállítása érdekében. *Saad ed Dauleht*, kiszivárgott hírek szerint, külügyminiszterré nevezték ki.

EGYHÁZAK.

— (A románok és a kongrua.) A balázsfalvi gör. kat. érsek lapja, az „Unirea“ a kongrua törvényjavaslatról írva, azt mondja, hogy ez a javaslat feletle sérelmes a gör. kat. román egyházra nézve, mert egyik szakasza úgy intézkedik, hogy az a lelkész, aki nem tud magyarul, nem részesülhet a kongruában. Már pedig Erdélyben igen sok lelkész van, aki nem tud magyarul. Sérelmesnek találja a nevezett lap a javaslatot azért is, mert egy másik szakasza kimondja, hogy a kongrua megvonatik attól a lelkésztől, aki a kormány rendeleteit nem teljesíti. A lelkész ugyanis egyházi felettes hatóságának is engedelmességgel tartozik. Már pedig a kormány és az egyház rendeletei sokszor homlok-egyenest ellentétesek. Így ujabban a kultuszminiszter elrendelte, hogy az állami iskolákban a vallástant magyarul kell tanítani, míg a balázsfalvi érsek meghagyta papjainak, hogy a hittant minden körülmények között románul tanítsák. A balázsfalvi érsek rendelkezésében az 1868-iki nemzetiségi törvényre támaszkodik, míg a miniszter az újabb 1907-iki iskolai törvényre hivatkozik.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 30. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Grammofon-hangok.

A Vigszínház pompás műsordarabjában, Cailavet és Flers „A király“ című bohózatában a grammofonnak is jut szerep. A parvenu milliomos-képviselőt untatja, hogy a hozzá sereglő választókkal külön-külön álljon szóba. Titkárára bizza, hogy szólaltassa meg helyette a grammofont, amelynek egyik lemeze az ő mindent ígérő frázisait adja ki.

Történik azonban, hogy a képviselő neje éppen a zongorára helyezett grammofon előtt énekel el egy pikáns kuplét. A gép fölveszi és amikor jönnek a vidéki atyafiak, megrökönyödve hallják a politikai bombasztok után a Casino de Paris-beli hangokat.

A grammofonra még nagy hivatás vár. A banális nóták, indulók és a legszélesebb értelemben vett nagy közönség gyönyörködtetésére szánt egyéb „hangos“ följegyzések mellett maradandó becsü lesz a nagy szónokok, énekesek, drámai művészek hangjának megörökítése. A régi mondás: „verba volant“ megzáfolyva és hogy a színpad híres művészeinek alakítása halálukkal mindenkorra elvesztett, részben legalább, szintén meghaladott állítás.

Ha színházi muzeumunk lenne, vezetőségének elsőrendű kötelességeül kellene tekinteni, hogy minden neves ének- és drámai színművésznököt s művésznököt, valamint zenészeinket is beleénekeltesse, szavaltassák, muzsikáltassák a grammofon tölcserébe. Sajnos, Egressy Gábort, Hollós Kornéliát, Liszt Ferencet, Reményi Edét és művésztünk többi nagyjait már nem kelthetjük föl, de itt van Blaháné, Ujházy, Hubay, Popper és sok más, akiknek művészetéből egy-egy morzsát meg kell menteni az utókor számára.

Híres egyéniségek máris szép számmal szerepelnek a grammofon-katalógusokban. De ezek — a hitelesek, a tisztán hallhatók — ma még csak mesés áron kaphatók.

Nem kisebb kortársunk, mint I. Ferenc József király is beleszólt ebbe az ördögös masinába, de szigorúan kikötötte, hogy lemeze csak halála után jöjjön forgalomba.

A német császár, akit szófukarnak még az elcsúszásai se mondhatnak, 1905. március 16-án szót a newyorki Carnegie-Institution gépébe. II. Vilmos szintén fölkérte Scripture tanár-igazgatót, hogy életében ne hozza nyilvánosságra a hangfelvételeket. Magán társaságoknak vagy lemezgyáraknak egyáltalában nem sikerült a német császárt megszólaltatni.

Gróf Zeppelin a lefolyt év augusztusában mondott a német néphez intézett néhány köszönő szót, az ő nagy vállalkozása lelkes pártolásért. E közben sajtósági eset történt: A nagy feltaláló igaztalan hebegett, dadogott és amikor mondókáját befejezte, a felvevő technikust megkérte, hogy a lemez gyártásánál gondoskodjék a rosszul hangszózott szavak kijavításáról. Es ime — jóllehet a suttogó hangokat eddig nem tudják érthetően visszaadni — Zeppelin kérése is megörökített.

X. Pius pápáról is beszélnek egy kedves történetkét: Egy grammofongyáros kihallgatáson járt a vatikánban és kérésére ő szentsége a pápai áldást mondotta a tölcserébe. Nagy volt azonban a konsternáció, amikor megtudta, hogy áldását az élelmes üzletember csengőpénzért értékesíti. Persze tüstént elejét vették a további visszaéléseknek. Az eredeti felvétel most egy karmelita-kolostor birtokában van.

Kossuth Ferenc grammofon-hangja lassan, higgadtan szól, olyan tisztán, minden szótagot megtalálva, mintha a képviselőházban beszélne.

Bismarck hagyatékában is volt husz henger, melyeket Edison személyesen küldött neki s amelyeken azzal a feltétellel örököltette meg a hangját, hogy halála után csak tíz év múlva hozzák nyilvánosságra. Ez az idő ez idén telt le. Sajnos, a becses hengereket tartalmazó láda — eltűnt.

Előfizetési felhívás.

Negyvennegyedik évfolyamát futja meg az „Egyetértés“, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad éve szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és negyvennyolcas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyúttal a jelen programja és a jövőnek mértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolcas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hirszolgálatát elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetései révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveket és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az Egyetértés mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja s ezt a szeretetet a jövőben fokozott mértékben fogja kiérdemelni.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekeségeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A földrengés okai és következményei.

Budapest, január 6.

A délitáliai földrengés-katasztrófa, melyhez hasonló szerencsétlenség emberemlékezet óta nem érte az emberiséget, a legtöbb geológus egybehangzó állítása szerint tektonikus földrengés. Tudvalevőleg a keletkezési ok szerint három fajtáját különböztetjük meg a földrengésnek: a relative ritkán előforduló *beomlásos földrengést*, mint az például barlangfödelek összeomlásakor történik; a gyakrabban előforduló *vulkánikus földrengést*, mely természetesen vulkánikus masszák kitérésével kapcsolatos és a *tektonikus-földrengést*, mely kőzetképző folyamatok előhaladására vezethető vissza. Egy területen ugyanis törésszakadékok keletkezhetnek, ez a törésszakadékok bizonyos körülmények között fokozatosan nagyobbodhatnak, tágulhatnak, amely folyamataz földrázások kisérétében mehet végbe.

A rengések halmozódása tektonikus rengés. Nem kell vulkánikus kitéréssekkel kapcsolatban lennie, de azért vulkánikus környezetben is előfordulhat, mint azt a legutolsó katasztrófa bizonyítja. Érdekes, hogy a földrengés alatt az *Aetna* relative nyugodt maradt, amely körülmény mellett szólni az is, hogy a messzinai menekültek nagyrészt Catania felé vették útjukat, mely az *Aetna* közelében fekszik.

Az eddigi értesülések is bizonyossá teszik már, hogy ez a földrengés kapcsolatos a peloritániai hegységben folyamatban levő következő proceszusokkal, mely heglánczolat Itália szárazföldi hegykoszorujának folytatása. Pontosabb és fáradságosabb kutatásokat fog azonban igényelni a földrengés közelebbi okainak meghatározása. Először is azt kell majd kétségtelenül megállapítani, hogy a parton tényleg annyi változás ment-e végbe, mint az eddigi jelentések következtetni engedik és hogy mennyire vezethetők vissza ezek a változások a tenger hullámainak mechanikus behatására. Továbbá pontos megfigyeléseket kell majd eszközölni a földrengés rohamos továbbterjedésének körülményeit meghatározandó; egyúttal talán a rengések iránya is meg lesz állapítható a feldult város épületfalainak esési helyzetéből.

Ez a vizsgálat bizonyára sokkal fáradságosabb lesz, mint ha a földrengés nem lett volna ilyen nagy méretű; mivel az egész város romhalmazzá lett és az általános összeomlásban ilyen kisebb részletek nagyrészt elvesztettek. Hiányzik az adat arra nézve is, vajjon a földrengés milyen hatású volt szabad földön és milyen beépített földön; remélhetőleg mindezt ki fogja deríteni egy itáliai szakbizottság.

Sok szó esik arról is, vajjon Messinát újra felépítik-e, vagy nem volna-e tanácsosabb az új betelepítéseket más vidékre helyezni, amelyek a földrengésektől relative jobban meg vannak óva. E mellett tekintetbe kell venni, hogy betelepítéseknél több faktor szem előtt tartandó; a part közelsége, a talaj termékenysége — éppen a vulkánikus talaj igen termékeny, — mert hiszen természetes és jellemző tulajdonsága az emberi természetnek, hogy pozitív materiális javakat nem áldoz fel esetleges, a jövőben fenyegető veszélyektől való félelme miatt. Eo ipso eszik tehát az a javaslat, hogy az új épületeket japán módszer szerint építik fel, mert a háztulajdonosok, akik a nagyvárosi föld drágaságát több emelet magasságu házak építésével akarják kiegyenlíteni, ezáltal érzékeny veszteséget szenvednének.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, január 7. — Róm. kat.: Aba. Raymund. — Prot.: Artur. — Görög-ország: decz. 25. Nagy kar. — Zsidó: Teh. 14. — A nap kel reggel 7 óra 48 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 20 perczkor. — A hold kel d. u. 5 óra 12 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 33 perczkor.

A miniszterelnök fogad d. u. 4 órakor.
Az igazságügyminiszter fogad 12 órakor.
A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órakor.
A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig.
A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig.

A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi kiállítása nyitva 9-3-ig és 5-12-ig. Belépődíj 1 korona. 7-11 óráig sábhangverseny — Állandó kiállítás a Könyves Kálmánnal (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3. sz. a.) nyitva 9-8-ig. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigő-téri szalójában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10-1-ig. — Az Aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — Az orsz. levéltár kiállítása nyitva 9-2-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum Könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-6-ig.

A bohókás napok.

Vegye tudomásul mindeki, akit illet, hogy ma pontban éjfélkor komoly időkről bohókás napokra fordul át az óramutató. A kalendárium jelzi a farsangot. A kalendárium azt parancsolja, hogy holnaptól kezdve vigadjunk, örüljünk és dárídozzunk. Nemcsak azok, akik szép szólásmód szerint örök bohémek, esuf szólásmód szerint javíthatatlan, zuhlott lumpok. Hanem a többiek is; a komoly polgárok, a tekintélyes bírák, a nagyképű filiszterek, sőt a papok is, az Ur szolgálói, akik ezuttal szintén vigan lehetnek — természetesen módjával — mert most hivatalos egyházi rendelkezés szerint következő vigassági idő vagyom. Délen, nyugaton holnap estétől kezdve elevenek lesznek az utcák, virganczok az éjszakák: komoly urak járnak majd csörgősípkásan és lisztes arccal urinók bohóckoztumben és egymás szemébe szórják a konfetti, egymás hátát csapdosás papiros korbácsal. És a nagy hejehujában keresztül-kasul, rangosak és rangtalanok, ismerősök és ismeretlenek tegezni fogják egymást, jeléül annak, hogy mennyire egyek, mennyire testvérek a nagy vidámságban.

A budapesti utcáról hiányozni fog ez a színes mozgalmasság: talán azért, mert nem vagyunk elég délen, hogy olyan szangvinikusok legyünk, hogy az utcára vigyük a kedélyességünket, vagy azért, mert nem vagyunk elég nyugaton ahhoz, hogy elég kultur emberek legyünk s elég nyiltzivűek az együttes társas mulatozáshoz. Ezt föl lehet panaszkodni, mert az éremnek ez a fele igaz; de igaz az éremnek másik fele is: értékes-e, igaz-e az olyan mulatozás, amelyik adott dátumra indul meg, mintha egy nagy Wekkeróra lenne a világ, amelyik mihelyt tullepte az óra január hatodikának pontosan éjféli percét, örült berregésbe, csörgésbe fog és vad lármaival veri föl az éjszakák esőndjét mindaddig, amíg le nem jár a rugó s nem következik az egyetemes böjt, az egyetemes katzencjammer, az egyetemes hamvazás, megint csak kommandó-szóra.

Az ilyen tempós mulatsággal és csinált vidámsággal szemben bizonyosan Budapestnek és a hétköznapi ábrázattal tüntető budapesti utcának lenne igaza, hogyha Budapest az utca nem lenne mindig hétköznapi. Hogyha ez a város tudna mulatni kalendárium nélkül, de szíve hájlama szerint. Hogyha ez a város a mellett, hogy telivér lump, a csömörletességig léha és élvhajhász, nem a legszomorubb helysége lenne a földkerekségének, ahol az emberek éjszakáznak, de nem mulatnak, mert vagy kávéházban szomorkodnak, vagy lebujkában isznak és

alkoholgőztől örülten tombolnak és viczánkolnak.

De miuthogy Budapestről örök idők óta és örök időkre számúzve van a lélek igazi vidámságából fakadó kedély, irigyelnünk kell azokat a városokat, amelyekben legalább kalendáriumi dátum szerint megjelenik néha s csörgő sapkát tesz a komolykodó savanyu emberek fejére.

— **Mária Valéria főhercegnő a Semmeringen.** Ez idő szerint a Semmeringen van az udvar tőle tagja, **Mária Valéria** főhercegnő gyermekeivel és **Korn Mária** grófnéval, továbbá ott üdül **Ferenc Szalvator** főherceg, **Károly Ferenc József** főherceg is.

— **A román trónörökös családi öröme.** Bukarestből jelentik, hogy a trónörökös feleségének leánya született. A trónörökös-párnak két fia és három leánygyermek van.

— **Kitüntetés.** A király Mayer Ernőnek, Frigyes főherceg magyaróvári uradalmi igazgatójának a III. osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— **Uj csillagkeresztes hölgyek.** Mária Jozefa főhercegnő a pallinai báró **Inkey Józsefné** szül. nagy-apponyi **Apponyi Terézia** grófné és felsőkubini és deményfalvi **Kubinyi Györgyné** szül. lipót-szent-istváni **Szent-Ivány** Leonának a csillagkereszt-rendet adományozta.

— **Beteg királyné.** Mária Pia portugál királyné egészségi állapota még mindig nem kielégítő. Gyakran vannak idegrohamai. A vesebaj rosszabbodott.

— **Bernát herceg regénye.** Néhány hét előtt nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Lippe Bernát herceg az uralkodó Lippe detmoudei nagyherceg testvére, kilépett a hadseregéből. Akkor azt írták az újságok, hogy Vilmos császár nem fogadta a herceget és ezért mond bucsut a katonaságnak. Most azt jelentik nekünk, hogy a kilépésének más oka volt. Bernát herceg ugyanis elcsábította gróf Meinhausen Bodó feleségét, aki született Cramm báróné és most, miután a válópör is véget ért, a herceg legközelebb nőül fogja venni imádottját.

— **Szamossy László halálához.** Szamossy László festőművész, **Munkácsy Mihály** első mestérének fia, aki oly váratlanul hunyt el Bécsben, több értékes képet és vázlatot hagyott hátra. Ezeket a műveket Budapesten ki fogják állítani. Az élte delén elhunyt művészért, akinek halála osztatlan részvétet keltett művészkörökben, január 8-án, pénteken reggel 8 órakor rekviumet tartanak a józsefvárosi plébánia-templomban.

— **Felolvasás a Lipótvárosi Kaszinóban.** Král Sándor tüzérszázados, az ismert katonaléghajós, január 9-én, szombaton este nyolcz órakor a léghajózás problémájáról mutatóanyagokkal egybekötött felolvasást fog tartani a Lipótvárosi Kaszinóban.

— **Eltűnt iskolaigazgató.** Cserny Károly, a pozsonyi főgimnáziumnak 42 év óta tanára és helyettes igazgatója tegnap délelőtt eltűnt. Ma reggel 6 órakor a régi gimnázium épületében megtalálták és mikor észrevette, hogy keresik, a második emeletről hirtelen leugrott. A mentők súlyos sérülésekkel a kórházba szállították, ahol meghalt. Cserny, aki 71 éves volt, számos tankönyvet írt.

— **Elhunyt főszámvevő.** Ragány János nagyváradi városi főszámvevő ötvenegy éves korában ma hirtelen meghalt. A városi tanács rendkívüli ülésben fejezte ki részvétét. Az elhunyt csak pár hete temette el tizennyéves leányát, aki vörhenyben halt el, amit anyja és nővére is elkapott és jelenleg is beteg fekszenek.

— **Földrengés Kecskeméten.** Kecskeméten ma hajnali három óra 35 perczkor középereőségű földalatti morajtól kísért egy földlökés volt érezhető. Reggel hat órakor egy másik gyöngye földlökést éreztek.

— **A nagyszabeni tifuszjárvány.** Nagyszabeben a tifuszjárvány még nem szűnt meg és azért az alispán az összes elemi, közép-, valamint ipar- és kereskedelmi iskolákat és képezőket folytatólag február másodikáig bezáratta. Az összes polgári és katonai betegek száma 429.

— **Gróf Schlieffen cikke.** Azon az ujévi beszéden, melyet Vilmos német császár a vezénylő tábornokok tiszteletére adott, hosszabb beszédet mondott, amelynek befejezésekképpen egy hírlapi cikket olvasott fel. A cikk címe: **A jelenkor háborúja és szerzője gróf Schlieffen volt.** A cikknek azáltal, hogy a császár a tábornokok előtt fölvasta s ezzel teljesen azonosította magát, különös jelentőséget tulajdonítanak. A cikket mindenekelőtt Németország és Franciaország katonai téren való fölszerelésének haladását eseteli. A többi hatalmaknak, ha csak nem skarnak elmaradni, együtt kellett haladniuk az említett államokkal. Kimerítően részletezi ezután azt a nagy haladást, amely a katonai technika terén valamennyi fegyvernemnél mutatkozik, ugyszintén ezeknek hatását és következményét a jövő háborújában. A csatákat a jövőben nagyobb hadesapatoknak lehetőleg nagy területeken kell megvívniuk és a küzdelem napokig is el fog húzódni nélkülül, hogy egyik vagy másik félnek a győzelemre való kilátásai folozódjanak. A kifárasztási stratégia ma nem folytatható, mert milliókra menő tömegek fentartása milliárdokat emészt fel.

A cikk ezután azt fejtegeti, hogy a Németország és Ausztria körül fekvő államok milyen rendkívüli módon erősítik meg határaikat, úgy hogy a hármasszövetséget egész Európától szinte elzárják. Legutóbb Olaszország is erősen elzárta határát Ausztriától, úgy hogy a Németország és Ausztria körül vont vasgyűrű pusztán csak a Balkán felé volt nyitva. Most már a török-szerb-montenegrói szövetséggel ezt az utat is elzárták. Ezzel Európa katonai helyzete tisztán látható. Középen védtelenül áll Németország és Ausztria, köröskörül a többi erősen védett hatalom. Ennek a katonai helyzetnek teljesen megfelel a politikai helyzet is. Tisztán látható a törekvés, hogy a körülfekvő hatalmak közös akcióra készülnek Németország és Ausztria ellen, a veszedelem tehát mérhetetlennek látszik. Arra, hogy a koalíció háborus lépésre szánja magát, nincs is éppen szükség. Helyzetük annyira kedvező, hogy pusztán gazdasági fegyverrel képesek a német idegrendszer megváltoztatni. Ez a kép az utóbbi időben hirtelen megváltozott. Ausztriát a balkáni események hosszú időre lekötötték. Ő maga szövetségeseitől támogatást kér, de ezt nem kaphatja meg. Az ellenfél taktikája kitünően sikerült, mert mindkettőjüknek más oldalon adott dolgot és erejüket így nem egyesíthetik. Ausztriának dél felé, Németországnak pedig nyugat felé kell készen állania. Oroszországnak pedig az a feladata, hogy vagy itt, vagy ott teljes erejével döntésre vigye a dolgot. És hogy még jobban meggyöngítsék a két szövetségest, belviszályokkal igyekeznek ezéljukat elérni. Ausztriában dul a nemzetiségi harcz és a belviszályt ujabban Németországban is sikeresen szítják. Pedig a jövő háborújához egyetértő nép és hatalmas, erős hadsereg szükséges.

— **Betegség elől a halálba.** Özveggy Weisz Dánielné, akinek a központi vásárcsarnokban van tojásnagykereskedése, ma éjszaka borzalmas módon vetett véget életének. Leugrott harmadik emeleti lakásának ablakából és holtan terült el az udvar kövezetén. A szerencsétlen öregasszony egy év óta torokrákban szenvedett és állapota napról-napra rosszabbodott. Ma éjjel felkeltette az ápolónőjét, egy kis forró vizet kért gurgulyázásra, aztán lefeküdt és úgy tett, mintha elaludt volna. Amikor aztán látta, hogy ápolónője Hoffmann Juliska ismét mély álomba merült, felkelt az ágyból, kinyitotta az ablakot és kiugrott rajta. Mire a mentők megérkeztek, meghalt. Az öngyilkos özvegynek hat felnőtt gyermeke van, akiknek fogalmuk sem volt róla, hogy anyjuk milyen sötét szándékok táplál.

— **Öngyilkos urinó.** Bécsben Dr. Felsenreich ismert nevű nőorvos felesége ma este leugrott emeleti lakásának ablakából és szörnyethalt. Altitólag pillanatnyi elmezavarban követte el az öngyilkosságot.

— **Gyilkosság.** Félégházán Németh János az édesanyjával vadházasságban élő Turesányi Imrét agyonszúrta.

— A szultán ebédje. Történelmi nevezetességű nap volt a csütörtöki Törökországban. Abdul Hamid szultán udvari ebédre hívta meg e napon a nemrég megnyitott török parlament képviselőit. Az ülés befejezte után, délután négykor, a képviselők párosával betelepültek a szultán által küldött százhusz fogatba és a hosszú kocsisor megindult Sztambulból és a hidon keresztül Karaköi, Topáné és Besiktas városrészeket át elhajtatták a Jildiz-palotához. Sem a képviselők, sem az utak mentén tolongó sokaság nem sejtették, milyen megindító és lelkesítő jelenetek fognak lejátszódni a lakoma folyamán. Az a palota, hol a fogatok megálltak, Merasszin néven ismeretes és egyike a Jildiz területén levő számos kisebb-nagyobb palotáknak, melyek mind fényesen vannak be rendezve. Itt tartották eddig a diplomaták tiszteletére rendezett ebédeket. A palota emeletes épület, márvány lépcsőházzal, több kisebb és egy nagy teremmel, melyek padlózatát remek perzsa és régi török szőnyegek borítják. Amily egyszerűen jelentek meg a képviselők — fekete redingótban a világiak, kaftánszerű kabátban a hodzsák és ulemák, burnuszban a mohamedáni arabok — épp oly díszes, ragyogó volt az udvari személyzet uniformisa és a szolgasereg öltözete. Maga az öreg szultán tábornoki egyenruhában várta vendégeit és amikor mindnyájan fölértek az első emeletre, bevonult az ebédlőterembe. Kevés uralkodócsalád van a világon, mely annyi remek ezüst és arany étkező eszközzel, tányérral és tállal bír, mint Abdul-Hamid. A patkóalaku asztalok szinte roskadoztak a vagyont érő arany virágvázák és jardiniérek sulya alatt. Ebben a káprázatos gazdagságban és pompában szinte igénytelennek tünt fel Abdul Hamid gyöngé, meghajlott alakja és halavány arca, melyet barnára füstölt szakáll övez. A zenekar rázendített a Hamidié-indulóra s míg az utolsó ütem is el nem hangzott, a szultán állva maradt széke előtt. Hogy kik ültek a szultán mellett, milyen volt a menü, micsoda beszédet olvastatott fel a szultán a háta mögött álló titkára által és mit mondott erre a képviselőház elnöke, Achmed Riza: minderről értesítettük már a közönséget táviratainkban.

A hangulat már az estebéd alatt meleg és bizalmas kezdett lenni. Abdul Hamid teltette magát az európai udvarok feszes etikettjén és noha két lakáj állott az ő háta és ugyanannyi Achmed Riza mögött, sajátkezűleg töltött csészéket a poharába a maga csiszolt velencei üvegéből pompás forrásvizet. Az édeskés sorbeten kívül más ital nem került a szultán asztalára, noha a keresztény képviselők szívesen üritettek volna egy-két pohár champagneit az egészségéért. A beszélgetés folyamán, melyet a szultán Ahmed Rizával folytatott, a budapesti parlament is szóba került. Abdul Hamid ugyanis megemlítette, hogy a Melasszin-palota három hónap alatt készült el s ugyanennyi idő alatt talán fölépíthet egy palotát a parlament számára. Achmed Riza ekkor megjegyezte, hogy fölösleges volna oly sokat — 40 millió frankot — áldozni e célra, mint amennyit a magyarok költöttek a budapesti parlamenti palotára. Kevésbé fog kerülni egy már meglévő palota átalakítása.

— És melyik volna erre alkalmas? — kérdezte a szultán.

— A Dolma-Bagot.

Abdul Hamid egy pillanatra elgondolkodott. Valamennyi palotája közül ez a legszebb, a legremekesebb, egyik csodája a török fővárosnak és egész Európának. Kétszázmilliót költött rá Abdul Aziz. Abdul Hamid azonban nem fakar, bölintott fejével: „ha a célnak megfelel, legyen a nemzeté”. A szultáni szó végigfutott az asztaloknál és fölleskintette a képviselőket. Ez a lelkesedés aztán zajosan kitért a szultáni beszéd után. Vége lett minden etikettnek, a képviselők felugráltak székeikről és a terem szinte rengett a Padisahim esok jasa kiáltásoktól. Még a komoly, ünnepléses hodzsák is szakadatlanul éljeneztek és véresre tapsolták kezüket.

A szultán maghatottan, megindulva tekintett jobbra-balra, szíve ellágyult és könnyek szöktek szemibe.

Azt a vértengert, mely uralkodásának három évtizede alatt kiömlött, elmosta ez a pár könnyesepp...

— D'Annunziót inzultálták. Egy firenzi arisztokrata, akinek feleségét D'Annunzio, a híres író elesébitotta, a napokban megleste a Don Juan író és amikor az lóháton hazatért a szerelmi légyottról, az arisztokrata megállította a lovat, D'Annunziót lerántotta róla és csúnyán elverte.

— Szeless Adorján jelentkezik. Szeless Adorjánról, a Hentzi-szobor valamikor hirhedt felrobbantójáról, aki iminaron esőndes és ézorgalmas miniszteri tisztviselő, az a hír terjedt el tegnap, hogy eltűnt Budapestről. Mára kiderült azonban, hogy nincs szó eltűnéséről. Szeless vidéken járt, Szabadszálláson volt egy bírósági tárgyaláson s ma reggel, mikor Budapestre visszaérkezett, meglepetve olvasta, hogy eltűnt és keresik. Nyomban a rendőrségre sietett, ahol kijelentette, hogy félreértésből keletkezett eltűnésének híre. Egy kis családi háborúság volt közte és a felesége közt, mire ő pár napra elutazott otthonról. Szelessné megjegyzi az azonnal bejelentette a rendőrségen férje eltűnését. Más baj nem történt.

— A székesfehérvári rablógyilkosság áldozatának temetése. Ma délután temették el Kiss Zoltán posta-segédellenőrt, a székesfehérvári pontarablás szerencsétlen áldozatát óriási részvét mellett. A ma reggeli vonattal Budapestre háromszázhatvan postás érkezett a temetésre a postás-zenekarral. A temetés délután három órakor ment végbe a Kigyó-utoza 16-ik számú gyászházba, ahová a halottasházból miniszteri engedéllyel szállították a halottat. A gyászszertartást Miklós Géza református lelkész végezte. A gyászoló közönség sorában megjelent Széchenyi Viktor főispán, Saára Gyula polgármester, Jámorffy tábornok vezetésével a katonai tisztikar, a vármegyei és városi tisztikar számos képviselője és óriási közönség. Az egyházi szertartás után Privalszky soproni postai titkár, a helybeli postások nevében pedig Liebhaft főtisztviselő mondott szép bucsuztatót, míg a budapesti országos postás-kaszinó nevében Földes János és Oszterreicher Adolf bucsuzott el a szerencsétlenül járt kollégától. A menet után beláthatatlanul hosszú sorban vonult a temető felé. Három kocsi zsufolásig tele volt koszorúval. Az utvonalként mentén mindenütt megszámlálhatatlan közönség állt sorfalat. A menet megállt a postaépület előtt, ahol szintén beszédet mondtak. Künn, a sírnál, Battenberg László, a budapesti postaigazgatóság kiküldöttje mondott megható gyászbeszédet. A temetés állami költségen történt és a „Concordia” temetkezési vállalat rendezte.

— A vízépítészeti felügyelőség megszüntetése. A földművelésügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy az 1906. évben kiadott rendelete értelmében folyó évi január hó elsejével a m. kir. orsz. vízépítési igazgatóság kebelében „A székesfővárosi Dunaszakasz vízépítési felügyelősége” címmel ideiglenesen szervezett osztály megszűnt. Ennek következtében a földművelésügyi miniszter akként intézkedett, hogy a f. évi január hó elsejével a fővárosi Dunaszakasz a budapesti m. kir. folyammérnöki hivatal hatáskörébe tartozik. Leírata kapcsán értesíti még a miniszter a fővárost, hogy a soroksári Dunaág rendezésére és hajózhatóvá tételére vonatkozó munkálatok végrehajtására ugyanezen január hó 1-étől Budapest székhellyel „A soroksári Dunaág rendezési munkálatainak m. kir. kirendeltségét” állította fel.

— A Hungária-fürdő robbanása. A Hungária-fürdőben történt borzalmas robbanás két áldozatát, Nagy Béla fűtőt és Dózsa János kazánmunkást ma délelőtt boncolták föl és délután temették el. Ma egyébként híre terjedt, hogy miután bűnös gondatlanság főnag fenn, több letartóztatás is lesz ebben az ügyben; ez azonban eddig még nem történt meg, mert a rendőrség előbb törvényszéki helyszíni szemle elrendelését kérte. A szemle után aztán folytatódna a kihallgatások és valószínű, hogy azokat, akiknek gondatlansága két emberáldozatot követelt, le is tartóztatják.

— Röck Szilárd emlékezete. Néhai Röck Szilárd, fővárosunk nagynevű polgármestere emlékeztetere a Magyar Tanítók Otthona a Röck Szilárd Körrel egyetemben ma délelőtt az Újvárosi háza közgyűlési termében díszes ünnepélyt tartott nagy és előkelő közönség részvételével és a tanítók élénk érdeklődésével. Az emlékünnepe Erkel himnusz elénekklésével kezdődött, amelyet a Budapesti Polgári Dalkör Jandl Béla karnagy vezetése mellett adott elő. Barcza Albin, a Magyar Tanítók Otthonának elnökgazdátja üdvözölte ezután a gróf Apponyi Albert miniszter képviseletében megjelent Halász Ferencz miniszteri tanácsost. Halász Ferencz miniszteri tanácsos az üdvözlő beszédre adott válaszában többek között a következőket mondotta: Én rendületlenül bízom a magyar tanítóház hazafiságában, intelligenciájában és nemes lelkesedésében és meg vagyok győződve, hogy ezen új parlamenti reformnak, a választási törvénynek alapfeltételét a tanítóház igazolni fogja a mai alkalomból, amidőn a tanítótestület ily szép ünnepet ül. Gróf Festetics Géza székesfővárosi tanácsos, a tanügyi osztály vezetője tartotta meg ezután az ünnepi beszédet, amelyben utalt arra, hogy a fővárosi tanítótestület mindig a legfőbb keresztényi erény, a szeretet vezesse. Szeretet a tanulókkal szemben, szeretet a kollégákkal szemben. Rátért még arra, hogy az igazgató és a tanító között sem szabad oly viszonynak fennállania, mintha a tanító az igazgatóság szolgálója volna, hanem nem egyéb, mint hasonló a hasonlók közt. Ezután újra polgári dalkör énekelt, előadva Pogatschnigg „Dal a dalról” című dalát a közönség viharos tetszése mellett. Burcsits Ernő székesfővárosi tanító méltatta ezután Röck Szilárd működését és poetikus hasonlatai nem egyszer beszéd közben ragadta a közönséget viharos tapsra. Pogatschnigg „Csak magyarok legyünk” című dalát adta elő még az énekar, a mely után Pálffy György, a Nemzeti Színház tagja Iván Sándornak „Az aranyszívű ember” című ódáját szavalta el, amelyet a közönség frenetikus tapsal honorált. Majd Egressy szövegét énekelte el a dalkör. Barcza Albin zárószavaival végződött a lélekemelő ünnepély.

— Merénylet egy szerkesztő ellen. Max de la Ramée márki, a párisi Nemzetközi éremtani és történelmi szemle szerkesztője ellen hivatalában ezolgája gyilkos merényletet követett el. A szolgál, Barnale, huszonöt éves fiatalember és két év óta áll a márki szolgálatában. Délelőtt a márki hivatalába ment és leült íróasztalához, a szolgál pedig egészen halkán visszahúzódott mögéje és tört döfött a hátába. Azután menekülni próbált, de a márki, aki nem vette észre, hogy a tör a hátában van, utána rohant. Segélykiáltásaira azután oda futottak a munkatársak, akik Ramée hátából kihúzták a tört és a gyikost elfogták. A márki állapotja súlyos, mert a tör megsértette a tüdőt. A merénylő a rendőrségen elmondta, hogy már hónapok óta nem kapta meg a bérért és emiatt kapott össze a márkiival, aki törös botjával megfenyegette. Ez készítette őt aztán védekezésre és eközben sebesítette meg a márkit. A márki azonban tagadja ezt és azt állítja, hogy Barnale veszedelmes anarkista, aki forradalmi iratokat olvas és gyűlölettel van eltelve a nemesség iránt és a merénylet kétségtelenül anarkista boszu műve.

— Száztizenhétéves hajadon halála. A györmegyei Koronezón meghalt egy Farkas Anna nevű hajadon, aki 117 évig élt. Még a francia forradalom idején született 1791-ben és amikor a magyar szabadságharcot vívták, már 57 éves volt. Egész generációk haltak ki mellőle, míg ő a legjobb egészségnek örvendett. Miután vagyontalán volt, munkaképtelensége beálltával a község tartotta el. Rövid háromnapos betegsége után a három század viharzását átélte érdekes asszony végelgyengülésben meghalt.

— Házasság. Szabolcsi Polyák Béla és neje, született eichkróni báró Eicher Klára leányával, Margittai rudnói és divokujfalusi Rudnay Egyed, rudnói és divokujfalusi Rudnay Béla és neje, született Birly Ilona fia január hó 19-én d. e. 11 órakor, a Szent István-bazilikában tartja házassági egybekelését.

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelepén, Budapest, VII., Erzsébet körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Összeütközött hajók.** A Sviatoslav nevű orosz kereskedelmi gőzös vasárnap éjjel utban Novo-Rossisk és Tuapsev között, összeütközött egy görög gőzessel és elsüllyedt. Harminckét ember a vízbe fullt, négy megmenekült.

— **Nem sikerült zsarolás.** Dr. Pescha Miklós országgyűlési képviselőhöz, aki a Molnár-utca 5. számú házában lakik, a napokban beállított egy kopott ruhájú fiatal ember, aki Gombos Rezső néven mutatkozott be. Az ismeretlen elmondta, hogy ő most szabadult a váci fegyházból, ahol lopás miatt ült 3 esztendő. A fegyházban megismerkedett Dugits János volt fehértemplomi nagykereskedővel, aki tíz évi fegyházbüntetését tölti Vácott. Dugits azért lett elítélve, mert 80 ezer koronára biztosított üzletét felgyújtotta, hogy így hozzájusson a biztosítási összeghez. Ez a Dugits állítólag elmondta Gombosnak, hogy ő ártatlanul került börtönbe és hogy elítélésének Pescha képviselő az oka, aki póre tárgyalásakor törvényszéki bíró volt és az ő szerb vallomását elferdítve tolmácsolta, hogy ezáltal a másik vádlottat, aki Pescha keresztfia volt, kihuzza a bajból. Gombos ezután elmondta azt is, hogy Dugits János véres bosszúra készül Pescha képviselő ellen, akit, ha kiszabadul, le fog lőni. Addig is ismertette vele, t. i. Gombossal, a tényállást és megkérte, hogy azt helyezze el a lapoknál. Ezért a szivességért Dugits 6000 koronát ígért. Ezután a fiatal ember élénk színekkel lefestette a képviselő előtt, hogy milyen nagy veszedelem fenyegeti őt, mert Dugits el van tőlkélve, hogy rémes bosszút áll megrontóján; végül azonban áttért arra, hogy a veszedelmet ő el tudja háritani, mert nagy befolyással bír Dugitsra. Egyben kijelentette, hogy 2000 koronáért hajlandó lebeszélni Dugitsot tervéről és a hírlapi közléstől is eláll. Dr. Pescha azonban nem ült fel az együgyű mesének, hanem rendőrt hivatott, aki a zsarolót bevitte a főkapitányságra. Ott kiderült aztán, hogy a zsaroló Bánki Kálmán 28 éves csavargó, aki már többször volt büntetve. A rendőrség Bánkit letartóztatta.

— **Lázadó orosz katonák.** A forradalmi hangulat megint terjed az orosz hadseregben. A pétervári esendőrlaktanyában nemrég elfogtak egy forradalmárt, aki lázító tartalmú kiáltványokat akart a katonák közt kiosztani. Az 5-ik tüzérezdárban még lázadás is tört ki, amelynek egy őrmester és egy tiszt is áldozatul esett. A lázadást állítólag a rossz ellátás okozta, de kétségtelenül politikai jellegű volt, amikor az őrmester megjelent és a lázadókat a börtönbe akarta vitetni. A katonák „Le a kivégzésekkel!” kiáltással az őrmesterre vetették magukat és megölték. A zajra elősiető tisztet is megtámadták és kidobták az udvarra; a tiszt súlyos sérüléseket szenvedett. A kaszárnyát őrséggel vették körül.

— **A csipke jelene és multja.** Az Iparművészeti Múzeum sorozatos előadásait csütörtökön, a hó 7-én Szárosi Bella nyitja meg, aki a csipke multjáról és jelenéről tart előadást. Főolvasásávetített képekkel fogja kísélni és ezek között régi női kosztümöket is bemutat, hogy tanulságos módon ösmertesse meg a csipke régi alkalmazását. Csütörtöktől kezdve, a már ismertett program szerint, minden csütörtökön délután 5 órakor tartanak ismeretterjesztő előadást az Iparművészeti Múzeum kupolatermében, minden belépődíj nélkül. Jegyeket a titkári hivatalban lehet kapni.

— **Dráma a vonaton.** Herédi Mihály huszóves napszámos és Kálmán Aranka tizenhétéves cselédleány Uriből jött fel a fővárosba. Herédi utközben a vonaton elkezdett a magával hozott revolverével játszani és körülbelül Kelenföldnél lehettek, amikor a revolver elsült és a szemben ülő leány mellébe furódott. A súlyosan sérült leányt a vonat a keleti pályaudvarra hozta, honnan a mentők a Rókus-kórházba szállították. Herédi önként jelentkezett a főkapitányságon, mentségére csak azt hozta fel, hogy a revolver véletlenségből sült el és ő fájlatja legjobban a játék tragikus kimenetelét. A rendőrség a fiatal embert addig is őrizet alá vette, amíg a szerencsétlenül

járt leány oly állapotban lesz, hogy ki lehet hallgatni.

— **Halálozás.** Hoffmann Henrikné hatvenéves korában Dombóváron tegnap meghalt. Az elhunytban Hoffmann Mihály, az „Adóügyi Szaklap” szerkesztője édesanyját gyászolja.

— **A Teréz-körúti Cabaretban** csütörtökön, január 7-ikén lesz az *Enquete a házban* című szatírának egyetlen és utolsó reprize. Pénteken mutatják be a cabaret teljesen új műsorát, melynek egyik kimagasló pontja az *Orfeum a cabaretben* című rendkívül mulató paródia. Január 10-ikén lép föl először Byron (Basch) *Nelly*, a berlini Centraltheater volt tagja, aki jelenleg a bécsi Trocadérobban vendégszerepel nagy sikerrel.

— **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

A haj mondáiról.

Budapest, január 6.

Mivel a néphit szerint a hajban az embernek titkos, földöntúli varázserővel felruházott láthatatlan koboldjai rejtőzködnek, sokszor használták fel varázsló és áldozatai czélokra. Így az egyiptomiak a Nilusnak áldozták a hajukat. Athénben a gyermekek levágtatták haját Diana istennőnek áldozták, az asszonyok pedig, kik anyai örömeiknek néztek elébe, Hygieának, Aeskulap lányának ajánlották föl hajukat, és viszonzásul azt kérték tőle, hogy egészséges és szerencsés gyermekeket szülhessenek.

Valahányszor Cornwallis partjain vad viharok dúlnak és akadályozzák a hajókat a kikötésben, a kapitányok néhány hajszálukat a tengerbe dobják, hogy a manókat, akik szerintük a vizeket felkorbácsolják, megfékezzék. Egyébként azonban a tenger népek a hite, hogy a vihar alkalmával a haj és a köröm levágása még jobban felbőszíti a tenger haragos szellemét. Mikor a mexikóiak tízéves gyermekeiknek ünnepélyesen második nevet adtak, levágták azoknak körmeit és haját, és vagy eltették, vagy a védő szellemeknek áldozták a levágtott részeket. Hogy a hajnak varázserője van, azt a beteg írek is tudják; levágtott hajukat ugyanis szent forrásokba szorítják; de nem valamilyen istenségnek szánt áldozatra, hanem abban az antikeresztény reményben, hogy azokra az emberekre, akik iváskor véletlenül lenyelik, a vízbe szórt haját, ráragadt betegségeik és ők ezáltal megszabadulnak tőle. Az ír nők csak egyszer egy évben vágják le gyermekeik haját, még pedig: nagypénteken. Mennél súlyosabb ez a levágtott haj, annál nagyobb bűn terhe esett le gyermekeikről. Uj-Angliában a köszvényes gyermekeket a legegyszerűbb módon gyógyítják. Egy hajszálát ugyanis holdteltkor elássák a kereszt-úton. Aki Angliában csuklásban szenved, csak egy hajszálát kell egy kutyával megétetnie. Ha egy beteg, — kenyérbe beágyazva — lenyeli egy hajszálát, meggyógyul.

Szerelmi históriákban is igen népszerű motívum a haj. Ha egy fiatal erdélyi szász egy szép szász leányt akar magának feleségül, megszerzi annak néhány hajszálát, ráköp és beteszi egy halott koporsójába. Ugyanott a leánynak, aki ujszentendő éjjelén néhány hajszálát megerősíti kedvesének ruháján és azt másnap is ott találja: vágyai teljesülnek.

Ha Virginia házasodni vágyó szépei jövendőbelijük hajának színét meg akarják tudni, akkor egy fenyőágot dobnak a tűzbe és mikor félig elszenesedett, kihuznak belőle egy vékony szálat és annak a színével fog a kedvesük hajaszíne meggyezni. Az ifjú yankee, aki egy leány hajfürtjét megerősíti ruháján, kényszeríti annak volt tulajdonosát, hogy őt szeresse, akár akarata ellenére is. Az északi pagonyok indiánusai, a komanchok, apachok, keiowaszok stb. bivalyhajjal nyerik meg szeretteik szívét; ez egyuttal erősíti őket a csatában és egészségüket megőrzi. Mikor 1894-ben törshajuk deputációja járt Washingtonban, ennek tagjai arra kérték a washingtoni zoológiai intézet igazgatóját, hogy ajándékozzon nekik néhány bivalyhajszálát, hogy „orvosságul” használhassák.

Ha az erdélyi cigány nők gyermekei álmatlanságban szenved, akkor az anya a gyermek néhány hajszálát falevéibe varrja és egy vadbogyóból készített kutyvalékban megitatja vele, mire megjön az álma. Ha pedig gyakran álmodnak halottakról, egy régi cipőbe varrják néhány hajszálukat és a cipőt egy koldusnak ajándékozzák és ezáltal megszabadulnak kísértő álmaiktól. Aki Devonshireben egy szomszédját szerencsétlenné akarja tenni, egy halottnak néhány hajszálát elássa annak küszöbe alatt. Ha Skóciában egy gyermeknek nem áll el a csuklása, két darab vajaskenyér közé tett hajszálakat etet meg a kutyával. Amikor ez köhögni kezd, eláll a gyermek csuklása. Írországban erre a czélra számárhajat használnak. Halott haja uj házaspár ágyába dobva, megzavarja a házi békességet.

Castellane gróf és Sagan hercegnő.

— A párisi gyermekpör. —

Budapest, január 6.

A mult esztendőben történt. Boni de Castellane gróf pört indított volt felesége, a jelenlegi Sagan hercegnő ellen. A pör tárgya a házasságukból származott három gyermek kiadatása volt. A pör praehistoricum érdekes és drámái. Castellane gróf egy szép napon megszöktette a gyermekeket, akiket a bíróság elvált nejeinek, Gould Annának, a híres amerikai milliárdos leányának ítelt oda. A gróf anyjának, Castellane marquisenének párisi lakásán rejtette el a gyermekeket, akiket azonban nem sokáig tarthatott magánál. Apai jogait azonban egy pörben érvényesítette a polgári bíróság előtt, ahol négy héten keresztül foglalkoztak ügyével. A harez azonban kicsapott a gyermekpör medréből és napvilágra kerültek Castellane gróf, Sagan herceg és Sagan hercegnő viselt dolgai is. A tárgyalási termet a legelegánsabb közönség töltötte meg. Clemenceau Albert, a miniszterelnök fiúve, Saganék ügyvédje és Bonnot, a Castellane gróf jogi képviselője izgató szónoki harezot fejtettek ki.

Gould Anna volt férje keresetében háromszáz ezer frankot követelt Sagan hercegnőtől a három gyermek eltartásáért és neveléséért. Vádját a hercegnő ellen három pontba foglalta. 1. A hercegnő a válás után durva indolenciával elhanyagolta a gyermekei iránt való anyai kötelességeit. 2. A hercegnő még az esküvő előtt többet juttatott szerelméből Sagan hercegnőnek, mint amennyit az erkölcs megenged. 3. A hercegnő következetesen vonakodott legkisebb gyermekének betegsége alkalmával az orvost fizetni. Gróf Castellane ügyvédje még tovább ment. Ugy festette le Sagan hercegnőt, a gyermekek mostohaapját, mint egy bizonytalan existenciát és hivatalos adósságcsinálót, aki tétlenül állva köngörgött feleségének, hogy a multját bocsássa meg. Természetes, hogy ezt a rágalmat Clemenceau, Sagan herceg ügyvédje sem hagyta szó nélkül.

— Boni de Castellane ur — szölt — a mostani Sagan hercegnővel való házasságából származó gyermekeket akarja színlag a védelme alá venni, a valóságban azonban 300.000 frank évi nyugdíjat szeretne kapni volt feleségétől. Amikor a volt madame Castellane férjének adósságait kifizette, a gróf őt anyagnak s az anya ideáljának nevezte, most, amikor vagyonát másnak juttatja, a panaszos letagadja minden emberi erényét. Castellane gróf Sagan hercegnőt bizonyos dolgokkal vádolja. Emlékezzék csak ő maga arra, hogy házassága alatt 10 millió adósságot csinált. Amikor Castellane Gould Annát feleségül vette, a feleségének évi jövedelme harmadfélmillió frank volt, a készvagyon 50 millió és amikor a válást kimondták, a gróf ur kontója 16.200.000 frankkal volt megterhelve. Gróf Boni de Castellane képviselő; ha valaki, mint ő, milliókkal dobálódik, természetesen nem tud megélni a 15.000 frank fizetésből. És egyáltalában kinek köszönheti a képviselőséget? Elvált nejeinek, aki bár már készülöben volt a

válópör, 40.000 frankot adott neki választási költségekre. 1906-ban Castellano grófú hajlandóságra nyilatkozott arra, hogy férjének évi 150.000 frankot fizet és egymilliót ajándékoz, hogy adósságait kifizesse, amelyeket 1901 előtt csinált, amikor még gondnokság alatt állott. Ezt az ajánlatot a gróf ridegen visszautasította. Milyen eszközökkel dolgozott gróf Castellano volt felesége ellen! A válasz után magán-detektívekkel figyeltette meg és Sagan herceg soffőrjét megvesztegette, hogy a herceg szeretőinek névsorát elárulja. Azt állította, hogy a hercegnek azelőtt több maitresse volt és hogy még most, a házasság után is van egy szeretője. Ehhez — fejezte be szavát Clemenceau — csak a feleségének, a hercegnének van köze. Csak neki van joga a miatt panaszkodni. Sagan herceg nem gyakorol befolyást mostohagyermekéi nevelésére és felesége bebizonyította, hogy gyermekeit szeretettel gondozza.

De hiába volt minden fáradozás. Gróf Castellano a bíróság elutasította keresetével. A gyermekeket pedig, bizonyos feltételek mellett, Sagan hercegnének ítélte oda. Az atyjuknak vagy a bíróságnak hozzájárulása nélkül ugyanis nem szabad a gyermekeket kivinni a francia határon; minden csütörtökön és vasárnap a gyermekeket felügyelőktől felhívják nagyanyjuk házába kell vinni. Husvétkor és újévkor meglátogathatják az apjukat nyolcz napra és nyáron hat hetet vele tölthetnek.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Petőfi-Társaság nagygyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 6.

A Magyar Tudományos Akadémia diszterme ma délelőtt előkelő közönséggel telt meg, hogy résztvegyen a Petőfi Társaság XXXIII-ik nagygyűlésén. A kultuszminiszter képviseletében Molnár Viktor államtitkár, az Akadémia részéről dr. Berzevichy Albert elnök és Heinrich Gusztáv főtítkárs a Kisfaludy-Társaság részéről pedig Vargha Gyula főtítkár vettek részt az ünnepélyes gyűlésen, amelyen a Petőfi-Társaság tagjai között számos irodalmi, művészeti és társadalmi kiválóság is megjelent.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt disztyulról tudósítónk a következőket jelenti:

Az ünnepi nagygyűlést Herceg Ferenc elnök nyitotta meg rendkívüli érdekes beszéddel, amelyben azt fejtegette, vajjon szükséges-e az írónak irodalmi társaságokban való tömörülése, vagy sem és hogy irodalmi közérdek szempontjából van-e létjogosultsága a Petőfi-Társaságnak? A nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatott beszéd során Herceg még a következőket mondotta:

A társaság bizonyos számú író önkéntes egyesülése, közös munkák teljesítésére. Ez a munka nem az írás, hanem az irodalom útjainak egyengetése. A társaság tagja nem látja hasznát tagságának, a társaság azonban igenis áldozatokat követel tagjaitól, a közös munka érdekében. Idősebb és elismert íróink a nevük fényével erőt adnak egyesülésünknek, az ifjak és újak munkaerejüket becsatolják a közös cél szolgálatába. A magyar szépirodalom nemzeti és így emberi szempontból vett fontosságát nem kell bizonyítanom. Azt merem mondani, hogy a szépirodalom nemzeti életünknek legértékesebb, legegészségesebb és legszebb megnyilvánulása. Az nem szorul bővebb bizonyításra, hogy társadalmunk meglehetősen közömbösséggel tekint a magyar belletrisztikára. A Petőfi-Társaságot nagy szerep illeti meg a szépirodalom népszerűsítése körül, aminek előnye a társaságon kívül álló író épp annyira élvezi, mint a társaság tagja. Míg a társaság a multban minden erejét a felolvasó üléseknek és a szépirodalom népszerűsítésének szentelte, addig a jelenben fokozott erővel munkálkodik a Petőfi-kultusz fellendítésén. A Petőfi-kultuszra szükség van a magyar irodalom-

nak és szüksége van a nemzetnek. Minden tisztelet, minden fény, minden dicsőség, amelyet Petőfi emlékezetére halmozunk, erkölcsi hasznára van a magyar irodalomnak és közvetve a magyar nemzetnek. Való és könnyen bizonyítható tény, hogy az a kultusz a költő halála óta sohasem virágzott annyira, mint éppen napjainkban. Petőfi költészetét már-már az a veszedelem fenyegette, mely sok irodalmi tekintély közös átká: a közönség olvasatlannal is hisz benne. Most újból olvassák, a modern kor szemüvegén át és Petőfi örök ifjúsága fényes diadalt ül a szíveken.

A lelkes éljenzéssel és tapsal fogadott beszéd után dr. Váradi Antal főtítkár mutatta be jelentését, amelyben kiemelte, hogy az elmúlt esztendő diadalmas év a Petőfi-Társaság életében. Mert a Petőfi-kultusz talán egy esztendőben sem haladt oly hatalmas lépéssel előre, mint tavaly. A társaság kegyeleto közös sirba helyezte el Petőfi hozzátartozóit s a sirhant fölé művészi kezek fogtak pompás szoborművet emelni. A jelentés ezután kegyellel emlékezik meg a társaság halottjairól: Szana Imásról, Mezei Hugóról és Bodon Józsefről. A kidültek helyébe új erők kerültek: valamennyien jeles és érdemes munkásai a magyar irodalomnak. A költői lendülettel megirt jelentést megtapsolták.

A felolvasások sorát dr. Kenedi Géza nyitotta meg „Fagyöngyök“ című elmélkedésével. A modern magyar irodalomról szól, amely elrugta maga alól a nemzeti talajt és behurcolja a fagyöngyöt, amely idegen talajon nőtt. Rombolást és menthetetlen pusztulást hirdet valamennyi költő és gyönyörűségét leli ebben. Pedig nekünk nem a rothadás, a lerombolás lyrájára, hanem az igaz költészet reményfakasztó virágaira van szükségünk, hogy nagy szomorúságunkban vigasztalást találjunk. A verseik legnagyobb része teljesen érthetetlen, olyan, amelyhez mint valami patikaszerhez, használati utasításra volna szükség, hogy állítólagos mélységeibe behatolhassunk. A felolvasó ezt több idézettel illusztrálta és végül azt a reményét fejezte ki, hogy a Modernnek előbb-utóbb megújul a cifra idegen köntöst és betérnek az ősi házába, amely tárva áll mindenki számára. A felolvasás zajos tetszést aratott. — Lampérth Géza, a következő felolvasó is hasonló csapásokon haladt, mint Kenedi, de ő versekben „simogatta“ meg a dekadens költőket. — Pekár Gyula olvasta fel ezután „A fekete hajfűrt“ című novelláját. Utána viharos tetszést aratott Ábrányi Emil „Jubiláris vers“ című gyönyörű költeménye, amelyet Váradi Antal adott elő nagy művészettel. Végül Jakob Ödön olvasta fel „A főispán halála“ című kedves humoru novelláját, amely élénk derűtséget keltett a hallgatóság körében.

Déli egy és fél órakor a társaság tagjai a Continental-szállóban bankettre gyűltek össze.

Az első felköszöntőt Herceg Ferenc mondotta, eltevén a Petőfi-Társaság tagjait. Váradi Antal az új tiszteleti és rendes tagokra emelte poharát. Lőrinczy György, az imént megválasztott tagok egyiké örömet fejezi ki azont, hogy szürke vidéki tuzok létére a sasok és fülemilék közé került. Élteti a társaságot. Pekár Gyula halálával emlékszik meg a közönségről, amelyet a helyes érzék és a jóízű vezérel mindenkor. Élteti a nagyközönség képviseletében megjelent vendégeket. Ferenczy József a mai ünnepi ülést felolvasóit köszöntötte. Kenedi Géza azt hangoztatta, hogy minden írónak kötelessége a modern irányzatokkal is foglalkozni. Poharát egyébként a Társaság legfüggetlenebb tagjára, Stabóné-Nogáll Jankára emelte. (Derűtség.) Dr. Szontágh Tamás, a Társaság tagjait éltette. Berceik Árpád hosszabb köszöntőben Molnár Ferenczre emelte poharát. Molnár Ferencznek — ugymond — kétféle közönsége van: bálmuló és irigy. Én az utóbbiak közé sorozom magamat, a multam után egyebet nem is lehet várni tőlem. (Derűtség.) Én ugyanis minden jeles darab előadása után pulkadozni szoktam. Molnár Ferencznek eddig három darabja került színtre,

kettő, és pedig A doktor ur és Az Ördög sikert aratott, a Józsi megbukott. Mondanom sem kell ezek után, hogy a Józsi előadása alatt éreztem magamat a legjobban. Annyit azonban mégis megígértek, hogy sem az Ördög sikerében, sem külföldi diadalutjában Molnár Ferencznek versenytársa nem leszek. A nagy derűtséggel kísért pohárköszöntő után Bársony István, Ernst Lajos, Jakob Ödön, Emich Gusztáv és Váradi Antal szólaltak fel; utóbbi a Társaság egyetlen női tagját, Jászai Marit köszöntötte. Élteti továbbá az öreg Szinyei bácsit. Molnár Ferencz nem akar az elhangzott felszólalókkal, akik a modern irányt annyira lekicsinyelték, polemizálni, csupán arra hivatkozik, hogy Petőfi Sándor volt a legnagyobb rendbontó, minden tekintélynek lekicsinyelője. Valószínű, hogy ha Petőfi itt lenne, ő kapna ki a legjobban. A szóló most is büszkeségének tartja, hogy a modernnek közé tartozik, különben Berceik Árpádot élteti. Herceg Ferencz emelkedett ezután uja szólásra és általános figyelem között körülbelül ezeket mondotta: Félreértések elkerülése végett konstatalem, hogy a Petőfi-Társaság nem képvisel semmiféle irodalmi irányt. Ha van iránya, az csak egy lehet: az írás szabadsága. Mindenki azt irhatja, amire rátermetnek érzi magát. Irány nincs, csupán egyéniségek vannak, amelyek mögött egy csomó utánzó sorakozik. Ha vannak az irodalomban ugynevezett irányok, ezeknek meg kell utközniök és végig kell küzdeniök a harcot. Hogy mi lesz ennek a harcnak a vége, arról mindenkinek megéhe a véleménye, de előre nem tudhatja senki. A Petőfi-Társaságnak csak egy feladata lehet, az, hogy az igazi tehetségeket megkülönböztesse az áltehetségektől. Én és a Társaság nem állhatunk az irányzatok fölött, nekünk melletjük kell állanunk. Poharát emeli minden magyar írónak, ki megbecsüli a tehetségét s komolyan veszi azt az isteni szikrát, amely neki adatott. (Lelkes éljenzés.)

A társaság késő délután oszlott szét a fehér asztal mellől.

(*) Vecsey Ferenc hangversenye. Vecsey Ferenc, a Berlinben élő künő hazánkfia, felszólítást kapott Mottl Félix-től, hogy a február 18-án általa Berlinben rendezendő nagy zenekari hangversenyen működjek közre Beethoven hegedüversenyével, melyet a fiatal művész nálunk is nagy művészettel játszott a filharmónikusok második hangversenyén. A Mottl-féle zeneestélyek Berlinben is eseményszámba mennek, ami többek között abban a körülményben is kifejezést nyer, hogy a helyarákat egy-egy ilyen hangversenyre mindig lényegesen fölemelik. A híres Wagner-dirigensnek az ajánlata annál megtisztelőbb Vecseyre nézve, mert a sok hegedűs közül őt tartotta leghivatottabbnak Beethoven hatalmas alkotásának az interpretálására. Érdekes, hogy Vecsey erre az estére olyan tekintélyes honoráriumot kap, amelyben Ysayen kívül egyetlenegy hegedűs sem részesül. Február 3-án a bécsi Mendelssohn-ünnepen játszik ifjú hazánkfia, Mendelssohn hegedüversenyét adja elő Löwe vezetése alatt. Berlinből arról is értesülünk, hogy Vecsey Ferit újév napján gyönyörű ajándékkal lepte meg az angol királyné, akinek a fiatal virtuóz régóta kedvence. Elküldötte ugyanis neki remek kötésben és sajátkezű dedikációval az általa elkészített fényképfelvételeket, amelyek valóságos remekai az amateur-fényképezetnek.

(*) Az Operaházban holnap, csütörtökön a „Bajazzók“-at a „Parasztbecsület“-et és a „Magyar táncgyűveleg“-et adják. A „Bajazzók“-ban Neddát — M. Szoyer I., Caniot — Déri, Silvot — Mihályi, Tomot — Dalnoki V., Beppot — Kertész, a két párt Ney B. és Juhász énekli. Vezényel: Benkő H. karmester, rendező Kiss D. rendező. A „Parasztbecsület“ szereplői: Santuzza — Haselbeck Olga (aki mint szerződött tag ezúttal mutatkozik be először), Lola — Ambrusná, Lucia — N. Valent,

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székeszékülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Turiddu — Lunardi, Alfio — Várady S. Karmester Benkő H., rendező Alszegey K. főrendező. A Magyar táncgyűveleg előadásában Pallai, Brada és az egész táncszemélyzet részvesz. Vezényli Szikla A. karmester s rendező Guerra M. balletmester. (Évi bérlés 4. sz.)

(*) **Vigszínház.** A Vigszínházban holnap, csütörtökön Bródy Sándor nagyhatású falusi életképét, a „Tanítónő”-t adják, amely már közel van az ötvenedik előadás jubileumához. A „Tanítónő” első külföldi bemutatóját a berlini Deutsches Theaterban e hónap folyamán tartják meg, még pedig a vigszínházi rendezés szerint és a vigszínházi minták után készült jelmezekkel. Szombaton két előadás lesz a Vigszínházban. Este a „Visszatérés Jeruzsálemből” kerül színre, délután pedig gyermekelőadásul Komor Gyulának a „Jóka öröge” című vidám mesejátékát ismétlik.

(*) **Hamlet szereposztása.** Shakespeare Hamlet-jének, mely új formájában szombaton, e hónap 9-én kerül bemutatásra a Magyar Színházban a következő szereposztással: Claudius: László Gyula; Hamlet: Törzs Jenő; Horatio: Thuróczy; Polonius: Vágó; Laertes: Tarnai; Rosenkrantz: Vándori; Guildenstern: Z. Molnár; Szellem: Réthy; első sirás: Rátkay; második sirás: Doby; Marcellus: Czobor; Rajnald: Fenyvesi; Színészkirály: Papp Mihály; Getrud: Forrai Róza; Ofelia: T. Halmy Margit; Színészkirálynő: Báthori Giza. Az előadásra jegy váltható még a Magyar Színház pénztáránál, a Király-színház pénztáránál és a szokásos helyeken.

(*) **A Tánccsozók első előadása.** Rajna Ferenc és Szirmai Albert operettjének, a „Tánccsozók”-nak, amelynek holnap, csütörtökön lesz az első előadása, ma tartották meg az utolsó házi próbát teljes jelmezben és díszletezéssel. E próbán teljesen érvényesült a zene szépsége és a szöveg változatos, színes cselekvénye. A bemutató előadóra már csak olcsó jegyek kaphatók.

(*) **Lind Marcella Kolozsvárt.** Kolozsvárt a József főherceg-szanatórium-egyesület javára Lind Marcella énekművésznő és Dienzl Oszkár zongoraművész 6-án, szerdán este a megyeház disztermében hangversenyt rendeznek.

(*) **Jászai Mari szavalóestélye.** A jövő vasárnap a Nemzeti Múzeum disztermében igen érdekes este lesz. Jászai Mari fogja elszavalni a szégyensorsú tüdőbeteg emberbaráti alapja javára Petőfi harmincz költeményét. A Petőfi-matinék után széles körökben megnyilvánult óhajnak tett a művésznő eleget s már tegnap az első hirre az előadások iránt széles körökben nyilvánult meg az érdeklődés. Az estén Herczeg Ferenc megnyitót, Kéry Gyula pedig zárbeszédet mond. Jegyek kaphatók Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedésében, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. VI., Andrassy-ut 2. szám és a József főherceg Szanatórium Egyesület irodájában, I., Logodny-utca 47.

(*) **A „Nyugat.”** Ignó, Fenyő Miksa és Osvát Ernő kitűnő folyóirata most lép második évfolyamába. A most megjelent szám tartalom és kiállítás díszére és gazdagságára egyaránt igazán beköszöntő, ünnepi szám. Novellát írtak bele Babits Mihály (Tél), Ambrus Zoltán (Imogen) és Elek Artur (A nászhajó). Versekkel szerepelnek Ignó, Ady Endre, Lesznai Anna, Kemény Simon, Pásztor Árpád és Babits Mihály. Lánosi Jenő a modern metafizikusokról írt érdekes filozófiai tanulmányt. Ady Endre Szini Gyulának novellás kötetét méltatja. A „Figyelő”-ben Fenyő Miksa Rákosi Jenő cikkével polemizál és „A Holnap” kötetét veszi védelmébe. Ignó is a modern írókat támadó kritikával foglalkozik. Lengyel Menyhért, Tóth Árpád és Hegedűs Gyula szólalnak meg a „Figyelő” hasábjain. A folyóiratnak, amely havonként kétszer jelenik meg hatvan oldalon, előfizetési ára egy évre 20 korona, félévre 10 korona. A kiadóhivatal (VII., Akácfa-utca 5.) készséggel szolgál mutatószámokkal.

(*) **Halmi Artur gyűjteményes kiállítása.** A Nemzeti Szalonban nagyban készülnek Halmi Artur műveinek gyűjteményes kiállítására, amelyen a művészek fiatalok munkáitól kezdve a legújabb időkben készült alkotásáig minden nevezetesebbet bemutatnak. A kiállítás január 10-én, vasárnap délelőtt nyílik meg ünnepélyes fényvel, a sajtó képviselőinek szombaton mutatják be a tárlatot.

(*) **Hangverseny.** Az országos magyar királyi zenekadémia igazgatsága e hó 9-én, szombaton este fél 8 órakor az intézet nagy hangversenytermében harminedik nyilvános hangversenyt rendez.

FŐVÁROS.

(*) **Orvosi kinevezés.** A főpolgármester dr. Alth Egont a székesfőváros dunabalparti közkórházakhoz egy évi időtartamra segédorvossá kinevezte.

(*) **Külföldiek Budapesten.** A prágai községtanács három tagja és pedig Edvard Jan Bastyr szerkesztő, Jan Cerveny császári tanácsos és Josef Herezog Budapestre érkeztek, hogy a vásárpénztár intézményt tanulmányozzák. A vendégek ma délelőtt megjelentek a városházban, ahol igen barátságos fogadtatásra találtak. A bemutatkozás után a vásárteret nézték meg. A küldöttség tagjai több napig szándékoznak Budapesten maradni.

(*) **A budapesti új állatkert.** A budapesti állatkert új beosztását feltüntető terv már megjelent és sok érdekes adatot tartalmaz arról, hogy milyenek tervezik a bizottság, melynek tagjai Bódy Tivadár tanácsos elnök, dr. Lendl Adolf, dr. Neuschloss Kornél, dr. Kovács Aladár fővárosi bizottsági tag. A területi beosztás Végh Gyula mérnök és Ilsemann kertészeti igazgató munkája. A kert közepén két nagy hegy fog kiemelkedni mesterséges sziklacsoportokkal és ezeken szabad ég alatt járó állatok lesznek, mint a stellingeni állatkertben. Körülbelül negyven új pavillon és néhány nagyobb épület készül a többi állatok részére; a pálmaház és az akvárium a Podmaniczky-utca felé eső részén fog impozánsan kiemelkedni, ahol még egy bejárója lesz az állatkertnek. Most rajzolják a részletterveket, melyekkel két hónap alatt elkészülnek.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Magyar Földrajzi Társaság** e hó 10-én este félnyolc órakor az „Uránia” tudományos színházban estélyt tart, melynek tárgya Nordenskjöld előadása a svéd délsarki expedícióról és tudományos eredményeiről.

(—) **A Természettudományi Társulat** állatani szakosztálya este hat órakor a társulat ülés-terében ülést tart a következő műsorról: 1. Bolka István: A kínai béka szisztematikai értéke. 2. Hankó Béla: Adatok a madarak bursa fabricijének alak- és élettanához. 3. Rátz István: Trichomonas-galamb májából.

(—) **Budapesti V. kerületi Jótékony Egyesület.** A Budapesti V. kerületi Jótékony Egyesület, amely már több, mint egy negyedszázad óta érettei áldásos működését a szegény iskolás gyermekekkel szemben, kérésrel fordul a jószerű emberbarátokhoz. Az az egyesület, amely 25 év alatt 3854 kabátot, 3567 nadrágot, 10,335 cipőt, 4078 női ruhát, 1967 kendőt osztott ki szegény iskolás gyermekek között, folytatni óhajtván jótékony akcióját, segítyt kér. Az egyesület a lefolyt évben is 4850 koronát fordított e nemes célra, mely összeget alapítóke hiányában és tagjainak aránylag a nagy szükséglettel szemben nem elég nagy számánál fogva, nagyrésztben a nemesszerű adakozók adományai segítségével tudja csak fedezni. Tekintettel a szégyensorsú és a legszükségesebb ruházatot is nélkülöző tanulók nagy számára, az idén is könyöradományok gyűjtése válik szükségessé és ezért az egyesület gyűjtőlevelet bocsájtott ki, amelyet minden jószerű és jótékony embernek megküldtek azzal a kéréssel, hogy adományaikkal segítsenek a gyermekek nyomorán. Aki gyűjtőlevelet küld, vagy anélkül is adományt küldeni kíván e nemes célra, intézze azt Beck Déneshez (Ó-utca 11. szám), az egyesület pénztárosához. Az adományokat nyilvánosan nyugtázzák.

(—) **Az Országos Gépész-Szövetség közgyűlése.** Az Országos Gépészszövetség e hónap 17-én tartja meg közgyűlését a IX. kerületi előljáróság épületének disztermében (Bakács-tér 14. sz.). A közgyűlés napirendje a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Zárószámadások. 4. Alapszabálymódosítások. 5. Költségvetés. 6. Indítványok. 7. Interpellációk. 8. Tisztikar választása.

Nyíltér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

Mulatságok.

** **A jogászbál.** Az ujesztendő első nagyobb mulatságára, a január 9-iki jogászbálra már serényen folynak az előkészületek. A száztáru rendezőség, amelynek élén ifjabb Szitányi Géza áll, a társadalom legelőkelőbb köreiből már eddig harminczöt urasszonyt nyert meg bálanyának, a bál erkölcsi és anyagi támogatására. A meghívókat már szétküldötték s a rendezőség ez uton kéri mindazokat, akik meghívót eddig nem kaptak s arra igényt tartanak, hogy kérelmükkel forduljanak e hó 8-ig a bálirodához (Központi Egyetem, I. em.) Ugyanitt válthatók e hó 7-éig a jegyek is, 8-án és 9-én pedig a Hungária-szállóban vásárolhatók azok borítékos meghívó előmutatása mellett. A rendezőség arra kéri a közönséget, hogy a bálon pontosan öt órára jelenjenek meg, hogy József főherceg és Augusztia főhercegné megérkezése után, akik megjelenésüket megígérték, a bál rögtön kezdetét vehesse.

** **Kultur-bál.** A Veszprémi Színpartoló Egyesület e hó 10-én a veszprémi nemzeti színházban a vármegyei muzeum és az egyesület alapja javára kultur-bált rendez.

** **Az első álarczos bál.** E hó 10-én, vasárnap tartják meg a pesti Vigadó összes termeiben az első nagy álarczos bált. A rendezőség ez alkalommal igen érdekes és mulattató programot állít össze. Lesznek álarczos felvonulások és egyéb meglepetéses farsangi tréfák. A bál érdekességét emeli az a körülmény, hogy éjfélkor pompás jelmezekben vonulnak föl a különböző fővárosi színházak karhölgyei. A bálon a kaposvári 44-es gyalogezred zenekara és Balog Károly kitűnő cigánybandája felváltva fog játszani.

** **Az egyiptomi magyar-osztrák bál.** Alexandriában és Egyiptomban egyéb városokban az idő szerint nagyon sok előkelő magyar és osztrák család telel. Ezek tiszteletére György László alexandriai konzulunk e hónap 23-án fényes elite-bált rendez az alexandriai Grand Hotelban. A bál rendezője dícséretet érdemel azért, hogy a szükséges háromszáz darab pompás női táncrendet a magyar ipar támogatásával itt Budapesten rendelte meg. Tull Viktor tervezte és készítette ezt a táncrendet, mely egy keleti stílusban, antilopbőrrel készült s a magyar és osztrák koronával díszített pompadour, melynek bőr rojtjairól türkiszgyöngyök lógnak le. A bálon a csárdáshoz magyar cigány, Balog Géza zágrábi zenekara szolgáltatja a zenét.

** **Az Intim-színpad** Sándor-téri helyiségében január 9-én, szombaton a délolaszországi földrendés károsultjai javára táncmulatsággal egybekötött kedélyes estélyt rendez. Ez alkalommal az Intim-színpad összes tagjai és a vendégszereplő művészek: D. Pugin Leona, Cserei Irma, Nyáray Antal, Megyesi Zoltán és Janosika gyermek cimbalom, xilofon művészek lépnek föl.

** **A pesti izr. hitközségi polgári finiskola volt növendékeinek egyesülete** e hó 10-én délután öt órakor dr. Weinmann Fülöp udvari tanácsos, a pesti izr. hitközség elnöke tiszteletére a pesti izr. hitközség disztermében (VII., Sip-utca 12. II.) felolvasó diszülést tart.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Valódi porosz szalonköszönet

és kocsot zsákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállít

Rédei és Társa
Közénnagykereskedő
Központi iroda: V., Béla-utca 4. sz.
Telefon 36-83.

TÖRVÉNYSZÉK.

A Budapesti Büntető Törvényszékről.

— Teljes ülés. —

Budapest, január 6.

A Budapesti kir. büntető törvényszék ma délelőtt 11 órakor tartotta szokásos évi teljes ülését Zsitvay Leó törvényszéki elnök elnöklése alatt. A teljes ülésen, amely az esküdtek gyülekező termében folyt le, megjelentek a törvényszék és büntető járásbírók összes bírái és albírái.

Az egybegyűlt bírói kart Zsitvay Leó elnök meleg szavakkal üdvözölte az évforduló alkalmából és köszönetét és elismerését fejezte ki buzgó tevékenységükért. Beszédében megemlékezett a munkaanyag folytonos szaporodásáról és megjegyezte, hogy a munkaerő ezzel szemben évek óta ugyanaz maradt. Ezután megemlékezett, hogy az alkotmányos rend helyreállta óta több oly eredményes munkát végzett, amely a büntető bíraskodást közvetlenül érinti. A büntető novella megszületett és az 1908. évi XXXVI. tcz., a fiatalokorra vonatkozó rész kivételével már életbelépett. A megfelelő intézkedéseket megtette a bíróság. A fiatalokorra vonatkozó törvények és szabályok csak 1910. január elsején lépnek életbe, azonban, hogy ezek zavartalanul és sikeresen nyerjenek alkalmazást, még számos más előző intézkedéseket is kell tenni. Ezen ügyekre vonatkozólag a büntető perrendtartás módosítása és alkalmas kiegészítése is terveztetik a patronage működésének egyidejű szervezésével egy, hogy ezek az újítások arra az időre megfigyelhetők legyenek. Az ítélet feltételes felfüggesztése 1908. október 1-e óta a törvényszékénél 22, a büntető járásbíróknál 150 esetben nyert alkalmazást. A próbaidőre vonatkozólag szükséges, hogy a büntető nyilvántartás végre országosan szerveztesse, amint azt, az 1897. évi XXXIV. tcz. 26. szakasza rendelte. Az országos büntető nyilvántartás hivatalosan 1909. évi január hó elsejével életbe lépett. Megemlékezett ezenkívül az elnök mindazon törvényekről, melyek a bírói működést tangálják. Így az 1907. évi XXIV. tcz.-ről, az ügyrendtartás módosításáról; az 1907. évi LX. tcz.-ről a királyi közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szemben a rendes bírói utra tartozó ügyekkel; az 1907. évi LXI. tcz.-ről, a hatásköri bíróságról, mely a közigazgatás és a bíróság közötti összeütközéseket intézi el; az 1908. évi XLII. tcz.-ről, a végrehajtási törvény módosításáról; az 1907. évi 14270. számú ig. min. rendeletről, mely az 1908. április 1-én kelt és büntető és eljárási költségekről és az ügyészség gazdasági ügyviteléről szól; végre az 1908. évi 27000 számú ig. min. rendeletről, a statisztikai hivatalhoz beküldendő adatok gyűjtésének és kezelésének ügyviszi utasításáról. Majd a lefolyt évben történt új személyi változásokról, továbbá a Büntető Törvényszékénél lefolyt esetek statisztikájáról emlékezett meg. Az elnöki előadás után a fegyelmi bíróság megalakítására került a sor. Elnök lett Tóth Ernő táblai bíró, rendes tagok lettek Molnár István dr. és Thold István dr. törvényszéki bírák, póttagok lettek Madarassy Béla dr. és Takács Aurél dr. bírák. Fegyelmi vizsgálóbíró Szlavetz Ferencz dr. lett.

§ Egy képviselő felesége az államfogházban. Vlád Aurél orsz. képviselő felesége, akit a dévai törvényszék és a kolozsvári kir. tábla államellenes izgatásért egy hávi államfogházra ítelt, már megkapta az ügyészségtől a felhívást, hogy büntetésének kitérítése céljából a szegedi államfogházban jelentkezék. Vládne a felhívásnak eleget fog tenni és legközelebb megkezdli büntetését. A román lapok

ebből az alkalomból vértanuként ünneplik Vládne. A romániai Buzeu város hőlyei elhatározták, hogy Vládne 300 korona pénzbüntetését kifizetik.

SPORT.

() Értekezlet az országos tornaverseny ügyében. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1909. évi országos tornaverseny előkészítése ügyében január 21-ikén délután öt órára a kultuszminisztériumba értekezletre hívott meg több szakférfiut. A meghívó nagyérdemű szövege így hangzik:

Kiváló súlyt helyeznek arra, hogy a magyar ifjúság szellemi és testi nevelése harmóniában legyen és ne csak a szellemi, de a testi erőben rejlő nagy nemzeti tőke is gyarapítsassék és felhasználtsassék a nemzet boldogítására irányuló nagy nemzeti munkára. Az ifjúság testi erejének fejlesztése szempontjából határos eszköznek tartom az országos tornaversenyeket, ahol az ifjúság egyesülve: nemcsak egymással, hanem a hivataltól elődei részéről behozott és meghonosított intézményt továbbra is fenntartani óhajtván, elhatároztam, hogy az 1909. évben újból országos tornaversenyre gyűjtöm össze az ország tanuló-ifjúságát.

KÖZGAZDASÁG.

A nemzetiségi pénztintézetek.

Budapest, január 6.

A nagy gazdasági szervezetnek nemzeti motívumokkal való átszövése, a termelés három tényezőjének nemzeti alapokra való helyezése: ez a jelenkor gazdasági politikájának főtevékenysége. Ezt a politikát követte már Bismarck, midőn kiadta a jelszót, hogy: „A nemzeti állam eszméjéből fogjuk a gazdasági politika követelményeit levezetni.” Ennek a tannak hódolnak Hume, Nicholson, Ricardo, Lechler és megannyi nagyjai a társadalomgazdaság tudományának. Ezt a politikát látjuk érvényesülni az Egyesült-Államokban, midőn hatalmas védvámokkal védi iparát, Angliában midőn a „made in Germany”-val megbélyegezi a német ipar termékeit, Franciaországban midőn elveti a „laissez faire” politikáját, hogy azt a nemzetivel váltsa fel s Németországban, midőn parlamentje százmilliókat áldoz a lengyel birtokoknak megvásárlására céljából. S míg a nyugot államaiban — hol a kedvező nemzetiségi viszonyoknál fogva ily rendszabályokra egyáltalában szükség nincsen — feltartóztatlanul halad a gazdaság az egységes, a nemzeti gazdaság felé, addig hazánkban, hol erre kétszeresen szükség volna, semmi sem történik a nemzetiségek gazdasági térfoglalásának megállítására, s ebből magyarázható — amint azt alább ki fogjuk mutatni — a nemzetiségek veszedelmes gazdasági terjeszkedése. Pedig, hogy egy nép mily befolyást, mily irányító hatást gyakorolhat a politikára, tehát mily mértékben veszélyeztetni magát az államalakulatot, annak élénk példáját nyújtja Ausztria. Avagy a csehek mernék-e, bírnák-e az önálló cseh királyságot felvenni programjukba s e pont mellett állhatatosan harcolni, ha nem állana mögöttük egy virágzó, speciális, cseh nemzeti gazdaság? Ime a lengyelek! Számuk megüti a csehekét, de nem rendelkezvén külön organizált lengyel gazdasággal: csak mint a csehek staffázsa küzdenek és küzdelmek nemzeti törekvések mellett; a ruthének pedig — önálló gazdasági szervezet híján — már alig számbavehető mértékben veszélyeztetik Ausztria államegységét.

Bizonyos analógiát Ausztria ebbeli helyzete és a mi viszonyaink között — fájdalom — nem ta-

gadhatunk el. A mi gazdasági életünk ugyan nem oly fejlett, mint Ausztriáé, mert hiányzik ennek alapfeltétele: az önálló vámterület, a külön magyar jegybank stb., miért is a nemzetiségek ökonómiaja csak úgy nem fejlődhetik, mint az egész ország gazdasága; ellenben kedvező konjunktúrái vannak hazánkban a pénz- és hitelügy fejlődésének. A nemzetiségek tehát ezen gazdasági ág intenzív kultiválásával igyekeznek gazdasági s ezzel politikai hatalmukat megerősíteni. S hogy mily agresszivitással üzik ebbeli tevékenységüket, demonstrálják a következő számok:

Van a magyar anyaországban:

oláh pénztintézet:

Számok	Kérek papír	Válós-tárca	Felk. Készlet	Függetl.	Alap-tőke	Tartal-tőke	Betétek	Nyelve-ek
137	6672	80234	38000	2520	19337	7185	67304	2233
				ezek koronákban				
				Tót:				
23	3245	27332	10073	1244	4351	1553	40337	573
				Szerb:				
26	1982	22750	2536	552	7040	1827	19304	592
				Szász és sváb:				
21	1472	12303	10204	773	3310	1063	20340	320
				Egyéb nemzetiségi:				
3	2432	1151	1113	262	1120	493	3733	41
				Összesen:				
521	15803	144573	60919	5954	26508	12483	151203	3953

E számok élénk bizonyítékai a nemzetiségi pénztintézetek veszedelmes terjeszkedésének. A mulasztás ezért a kormányokat s a magyar társadalmat terheli, mert végtelen közömbösséggel nézik eme inváziót, noha módjukban volna megakadályozni azt. Nem lehetne-e ezen terjeszkedésnek útját állani, ha a magyar társadalom a kormány támogatásával alapít takarékpénztárakat az exponált vidékeken s olcsó hitelek folyósításával elejét veszi egy nemzetiségi pénztintézet alapításának, illetve, ha már egy ilyen létezik, versenyre kél vele? Azonban mit látunk e helyett? Hogy sok helyen, hol már ilyen két pénztintézet működik, a nemzetiségi leveri a magyar pénztintézetet. Így van ez Balázsfalván, hol a román „Patria” — dacára annak, hogy hat évvel később alakult, mint az ottani magyar takarékpénztár — alig 20.000 koronával nagyobb alaptőke mellett 57.000 koronával nagyobb nyereséget mutat ki; s 22 év alatt 430.000 koronával hatalmasabb tartaléktőkét tudott összegyűjteni, mint a magyar takarékpénztár huszonnyolc év alatt.

A gazdasági megerősödésnek az államéletre gyakorló nagy befolyását felismerték a nemzetiségek is, akik — eme, a társadalom-gazdaságtan által is elismert s a gyakorlati élet által szentesített teóriának megfelelően — intézeteiknek számát rohamlépésben szaporították. Volt ugyanis Magyarországon

1890-ben	34
1895-ben	72
1900-ban	113
1905-ben	158
1908-ban	215

nemzetiségi pénztintézet; tehát alig két évtized alatt a számuk meghatszorosodott. Megjegyzendő, hogy e számban nincsenek a hitelszövetkezetek s a huszonnégyet kitevő fiókintézetek. Kétséget nem tűr, hogy e rohamos gyarapodás messze túlszárnyalja a hitelszükséglet emelkedését, miért is világos az is, hogy az alapítók nem pusztán gazdasági célok inspirálták intézeteiknek e tömeges alapítására, hanem emezeknél jóval mélyrehatóbb okok: a társadalmi s főleg politikai téren elérendő előnyök. Tehát a nemzetiségi pénztintézetek háromféle szempontból bírnak jelentőséggel: politikai, társadalmi s gazdasági szempontból.

Bennünket e pillanatban a politikai tendencia érdekel leginkább. Fentebb mondtuk, hogy a politikai hatalomnak alapja a gazdasági megerősödés. A gazdaság u. i. egyrészt a benne résztvevő

SZÉN, koks, briket, antracit
összes gazdasági, ipari és házi célokra.
Telefon: Detail 26-27, 75-26. Engros 164.

RADNAY KÁROLY
BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 78.
Sürgőnyczim: ANTRACIT BUDAPEST.

személyek felett nyer bizonyos hatalmat, másrészt pedig pénzt teremt elő. E kettős hatalmat tökélesítik a nemzetiségek, pénzintézeteik által. A tudatlan nép t. i. be-bejár a pénzintézet helyiségebe; ilyenkor történik aztán a nép megdolgozása, az u. n. „izgatás“, még pedig a veszedelmesebb módja az izgatásnak. Itt minden paraszttal külön-külön bevétetik a nemzetiségi apostolok igéit, itt hozzáférkezhetnek individualitásához, itt elszófmálhatják esetleges aggodalmait, ami kint a placzon nem lehetséges. Ha pedig a „testvér“ nagyon is kemény fejűnek találhatik s nem áll kötélnek, akkor előkerülnek a „hitel-megvonás“ a „prolongáció-megtagadás“ című fenyegetések. S ez — pénzről lévén szó — hat. A nép többre becsüli a zsebét, mint az — amugy is ingatag alapon álló — elveit. Így válnak az izgatók a nép uraivá. E nemzetiségi pénzintézetek igazgatósági tagjai tudvalevőleg a notórius izgatók gárdájából kerülnek ki. Az igazgatóság gyűléseket tart s ezeken a gyűléseken nem az izgatók, hanem a „népzérek“, a „néptribunok“ tanácskoznak. Ezek a gyűlések kiinduló pontjai minden nemzetiségi akciónak s éber gondozói az általuk elhíntett konkolyoknak.

Igen érdekes számítóma, hogy alig 800—1000 lelket számláló falvakban találunk 15—25,000 K alaptőkés intézeteket. Kérdés, hogy mire jók ezek a korcszülöttek? Talán a 2—3000 korona nyereségre fáj az alapítók foga? Dehogy. Szükségük van egy bázisra, egy törvényesen elismert főhadi-szállásra, honnan nemzetrontó kirohanásaikat nemzetellenül intézhetik. Nem kevésbé érdekes a nemzetiségi pénzintézetek zanszámadásait vizsgálatunk tárgyává tenni. Elveiknek hü mását tükröztetik vissza ezek. A különleges tartalékokon kívül „egyéb, jótékony, filantropikus, művelődési alap“ címen mintegy félmilliót találunk mérlegeikben elkönyelve. Könnyű eltalálni, hogy mit kvalifikálnak derék honfitársaink „jótékonyaságnak“ s „művelődésnek.“ Ugyancsak inormális állapotokat tapasztalunk az elért nyereségek elosztása körül. Mig ugyanis minden — tisztán gazdasági, tehát normális alapon nyugró — vállalatnak főcélja, hogy minél nagyobb osztalékot osszon szét részvényesei között, addig a nemzetiségi pénzintézetek között találunk számtalant, melyek az elért nyereségnek alig egynegyedrészét fordítják osztalékokra. Hogy mi történik a nyereség többi részével? Hozzászólattatik a „filantropikus“, meg a „művelődési“ alaphoz, mely hangzatos kontóknak persze „agitációs-alap“, meg „kulturális-alap“ volna az igazi elnevezése.

Néhány szót ejtünk még e pénzintézetek területi elosztásáról. A magyarság védbástyáit a nemzetiségi vidékeken a városok alkotják. Nos hát, ezeket a bástyákat ostromolják, mindinkább több teret nyerve, a nemzetiségi pénzintézetek. Erdély és a Délvidék valamennyi városában van már egy vagy több ilyen intézet. Az Alföld tót-lakta vidékei sem szűkölködnek bennük, sőt a magyarság nyugati kapujába: Pozsonyba is befészkelte magát: Szekács bankja. Ime, látjuk a nemzetiségeknek mindinkább fenyegetőbbé váló elhatalmasodását, láthatjuk, hogy eme — a nyugati államokban példa nélkül álló — térfoglalásnak a felületes állami ellenőrzés is az oka s látni fogjuk, hogy valameddig a nemzetiségek szub kolore jurisz izhetik nemzetrontó üzemüket, addig a „magyar imperializmus“ a „harminczmillió magyar“ jelszavai is csak üres, tartalmatlan jelszavak maradnak.

Platzner Árpád.

Magánforgalom az értéktőzsdén. A tegnapi árcsökés után ma megindult tőzsdéi magánforgalom kedvezőbb árfolyamalakulásokat mutatott kedvezőbb külföldi jelentésekre. Kötötték: Osztrák hitelrészvényt 616.— és 615.25 korona. Magyar hitel 716.50 és 716.— korona árfolyamon. A forgalom igen mérsékelte.

Angol, francia és amerikai rendszer!
KÉSZPÉNZÉRT félárban:
ruházodik minden ember finoman és elegánsan
Az ország-
ban ismert **ZÉLINGER SAMU** elsőrangú
url-szabónál

A törökországi tárgyalások. A török kereskedelmi körök nagy fontosságot tulajdonítanak az Ausztria-Magyarország és Törökország között megindult tárgyalásoknak. Kitészik ez abból is, hogy már arra a hírre, hogy megindultak a tanácskozások, a török behozatali cégek ismét felvették az üzleti összeköttetéseket a magyar és az osztrák cégekkel. A török kereskedelmi körök az üzleti összeköttetések újbóli felvételénél azon reményüknek adnak kifejezést, hogy rövid idő alatt számítanak az ellentétek kiegyenlítésére s ezzel együtt a bojkott megszüntetésére. A megrendelések, melyek néhány kivételi cézhez érkeztek, elég jelentékenyek. Így több textilgyári céz mintegy félmillió korona értékű posztószállításra, továbbá egymillió korona értékű pamutárura kapott már megrendelést. Szintugy érezhető már a megrendelések megindulása az egyes keleti kivételi társaságoknál. Ezek a tények amellet szólnak, hogy a török kereskedők áruikkal raktáraikat újból ki akarják egészíteni.

TŐZSDÉK.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, január 6. A mai tőzsde alaphangulata lényegében barátságosabb irányzatú, annál is inkább, mert a szerb-osztrák-magyar incidens elintézetnek tekintik. Egyebekben az üzlet minden téren felette korlátozott. Amerikaiak alacsonyabban indultak. Bányáértékek közül kohók visszavásárlásokra jól tartottak. Bankok szabálytalanok, a csökkenések azonban csak törtrészekkel fejezhetők ki. Járadékok közül hazai kölesön, 1902-es oroszok 0.10 százalékkal emelkedtek. Török sorsjegyek is emelkedtek. Vasutak közül a déli vasut fél százalékkal emelkedett. A további folyamatban bányászati kohóértékek nem eszközölt fedezések tetemesebb árfolyam-javításokat eszközöltek. Többi téren az üzleti kedv uralkodott. Zárlat nyugodt. Az utó tőzsde a magánleszámítolási kamatláb csökkenése következtében szilárd. Ugyanígy a készpénzpiac ipari értékei. Magánleszámítolási kamatláb 2 1/8, napi pénz 2 1/2.

Zárlatok jegyzetük: 4 2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.25, osztrák hitelrészvény 194.—, Déli vasut 17.75, orosz bankjegyek 214.40, 4 százalékos új orosz kölesön 77.10, Discanto Commandit 180.25, Dinamitruszt 156.75, Harpeni 195.60, Unifikált török járadék 93.20, 4 2 százalékos ezüst-járdék 94.10, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.80, Magyar koronajárdék 91.10, Osztrák-magyar államvasut 142.75, Bécsi váltóár 85.35, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 217.60, Gelsenkircheni 489.—, Laurakohó 199.90. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) január 6. 4 2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.55, Osztrák hitelintézeti részvény 192.70, Osztrák-magyar államvasut —, Északnyugati vasut —, Bústiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.62, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölesön 75.50, 4 2 százalékos ezüstjárdék 97.20, Osztrák koronajárdék —, Magyar koronajárdék 91.20, Osztrák-magyar bank 124.60, Déli vasut részvény 17.70, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.30, Párisi váltóár 815.—, Union bankrészvény —, Alpisi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) január 6. 4 2 százalékos ezüstjárdék 97.—, 1860, sorsjegy 153.—, Déli vasut 17.95, 4 százalékos aranyjárdék 97.50, Osztrák hitelrészvény 194.10, Osztrák-magyar államvasut 143.—, Olasz járadék 102.60, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 92.30. Nyugodt.

London, január 6. Angol consol 83 1/2.

Paris, (Zárlat.) január 6. 3 százalékos Francia járadék 96.77, Osztr. aranyjárdék —, Magyar aranyjárdék 92.20, 3 százalékos Olasz járadék 102.37, Déli vasut elsőbbségi kötv. —, 5 százalékos marokói járadék 524.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.25, 4 százalékos unifikált török jár. 93.30, Török sorsjegy 171.50, Török dolányrészvény 326.—, Osztrák földhitelintézet 1095.—, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1545, Banque Ottomane 704.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 480.—, Urikányi köszén —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.59, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 3/32, Csek Londonra 251.10, Magánkamatláb 2 1/8. Tartott.

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3—6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítek:

finom öltönyt 21 frtéért
nagyon finom prima öltönyt 26 „

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kurovsky Zsigmond főmérnököt bányatanácsossá s a zalatnai főbányahivatal főnökévé, Zechmeyer Lajos főmérnököt főbányahivatali ellenőrt Győrbe fővám-szedővé; Mikszit Aladár gyimesbükki fővám-szedőt Budapestre főtisztvé; Dombó Győző pozsonyi főbányahivatali főtisztet Kolozsvárra ellenőrré; Kalmár Alajos predeáli főbányahivatali ellenőrt Gyimesbükre fővám-szedővé; Kiss Sándor predeáli főbányahivatali tisztet és Debrezi József győri főbányahivatali ellenőrt Pozsonyba főtisztvé; Ionatz József főmérnököt, Koller Ottó, Szalontay Ferenc, Zakariás Izsák és Havas Miklós budapesti főbányahivatali tisztet állandó helyükön főtisztvé; továbbá Gidófalvy János sósmezői mellék-bányahivatali vamszedő Predeálra főbányahivatali ellenőrré; Marezell Béla alsótörösvári mellék-bányahivatali vamszedőt állandó helyén X. füzetségi osztálybeli vamszedővé; Székely Béla sósmezői mellék-bányahivatali ellenőrt ugyanott vamszedővé; Tóth Béla főmérnököt, Császár Béla és Grill Gyula budapesti, Streilka Rezső panaszvái, Turóczy Imre főmérnök, Pröz Rezső budapesti, Soós Ferenc orsovai és Stangher Benedek főmérnököt főbányahivatali segédtisztvé; továbbá Gidófalvy János sósmezői mellék-bányahivatali vamszedőt Debreczenbe, Biró Géza predeáli mellék-bányahivatali ellenőrt pedig az ottani főbányahivatalhoz segédtisztvé; Lippai Péter, Popovics Virgil budapesti és Nagy Gyula debreceni főbányahivatali gyakoronokot állandó helyükön segédtisztvé; Paljános Endre kolozsvári főbányahivatali gyakoronokot a sósmezői mellék-bányahivatalhoz ellenőrré; Ferenczi Károly soproni főbányahivatali gyakoronokot ugyanott segédtisztvé; Andrea Alfréd budapesti főbányahivatali gyakoronokot a magyarbózdai mellék-bányahivatalhoz vamszedővé és Szilágyi Jenő győri, valamint ifj. Ugró Károly budapesti főbányahivatali gyakoronokot Budapestre, illetőleg Kassára segédtisztvé; a szigetvári adóhivatalhoz Bagoly János szigetvári, topánfalvi adóhivatalhoz Fazekas Pál gyergyószentmiklósi, a módosi adóhivatalhoz Farkas Lajos földügyi, privyívői adóhivatalhoz Novaczky Antal nagybicssei, a somorjai adóhivatalhoz, Toesek Jenő somorjai, a verőcei adóhivatalhoz Markovics János goszposi, a battonyai adóhivatalhoz Gonda József battonyai, a moest adóhivatalhoz Szabó József moesti első osztályú adóhivatali ellenőrt másodosztályú adóhivatali pénztárnokkává, a kolozsvári adóhivatalhoz Diessbacher Sándor dunaszerdahelyi adóhivatali ellenőrt adóhivatali segéddé, a németújvári adóhivatalhoz Scherman Géza németújvári adóhivatali segéddé adóhivatali ellenőrré, a topánfalvi adóhivatalhoz Oláh Demeter turócszentmártoni adóhivatali segéddé adóhivatali ellenőrré, Bene Dezső pécsi adóhivatali ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztvé a pécsi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, a hegyháti járásba a járási számvevői teendők ellátása iránti megbízatással, Vitkó Éde Antal beregszászi segélydíjas számgyakornokot a nagyszombati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, továbbá Nagy Antal nagyszombati segélydíjas pénzügyi számgyakornokot, jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett, ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztvé, az óbecsei adóhivatalhoz Huber Endre vajdahunyadi adóhivatali gyakoronokot adóhivatali segéddé, dr. Hegyessy Gyula és dr. Giczey Lajos budapesti lakosokat a székesfővárosi pénzügyigazgatósághoz, dr. Mály János budapesti lakost pedig a székesfővárosi adófelügyelőhöz ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazó-gyakornokká, Bernhardt Károly szolnoki díjtalan pénzügyi számgyakornokot segélydíjas pénzügyi számgyakornokká ideiglenes minőségben a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a győri főügyész Csorba Sándor szombathelyi, Kopasz Kálmán győri, Hiresu István veszprémi és Hajdu Gábor komáromi ügyészségi irnokokat, jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatisztvé; a kassai főügyész Török Miksa sátoraljaújhegyi ügyészségi irnokot a sátoraljaújhegyi ügyészséghez irodatisztvé; a marosvásárhelyi főügyész Zonda Károly brassói és Jedlicska Károly erzsébetvárosi ügyészségi irnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatisztvé; a pécsi főügyész Hivessy János pécsi ügyészségi irnokot jelenlegi alkalmazása helyén való meghagyása mellett irodatisztvé; a kassai ítéltábla dr. Tolcsvai Bonis György vasmegyeri lakos, végzett joghallgatót a kassai ítéltábla kerületébe és Stuebenfoll Gyula mezőkaszonyi lakos végzett joghallgatót a kassai ítéltábla kerületébe ideiglenes minőségben díjtalan joggyakornokká; a nagyváradai ítéltábla elnöke a vezetése alatt álló ítéltábla kerületébe dr. Nesztor József ügyvédjelölt, nagyváradai lakost díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Kohn Márton próbacsendőr kolozsvári lakos Keresztessire, Koscherák József budapesti lakos Rákosra és Voigl Gyula budapesti lakos saját, valamint Lázló nevű kis-korú fia családai nevének Valkóra kért átváltoztatását megengedte.

EGYETÉRTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Raglan ————— 21-26 frt
Felfűtő vagy —————
Téllakabát —————

Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 6, az emeleti termekben.

Muzeum-körút és Kossuth Lajos-utca sarkánál.

KÜLÖNFÉLÉK.

Özvegy édes anyja.

A katonafát nehéz szívvel várja;
Most kell megjönnie nem nagyon sokára.
Ebédet is készít, vacsorát is készít:
Ki tudja, a fia melyik percen lesz itt!

Aztán hogyha megjön, feltöltöznek szépen,
Egy harmatos virág van lenn, az alvógen:
Majd elmennek oda délután, vasárnap...
Illeni fog a konty annak a leánynak.

Ahogy erre gondolt, kopogtat valaki...
„Istenem!” — az ajtót remegve nyitja ki...
Csak a postásfiu hozott egy levelet:
Felbontja, ő írta; azt írja, nem jöhet.

Egy kis baj van hátra. Boszniában, délen
Zsivány leskelődik túl a határszélen.
De azért ne sirjon: megjön hamarosan,
Csak ezt igazítják el úgy magyarosan.

Szegény özvegyasszony sirva fekszik este;
Nem tud elaludni, lelke elszállt messze...
Vonab dühögését úgy véli, hogy hallja;
Látja a fiát is onnan kihajolva...
Ahogy halad gyorsan Boszniába, délre...
S elsratja szegényt, mintha már nem érne...

Kántor Mihály.

(Sven Hedin kalandja.) Sven Hedin, a híres utazó a „Graphic” című lapban beszéli el egy kalandját, amelyet Tibetben való átutazása alatt a „Szent tó” hullámain élt át. „Egy este — beszéli Sven Hedin — a szokottnál kissé később s csak egy szolga kíséretében ültem csónakra s beveztem a tóba, hogy méréseket végezzek. A dolog igen érdekelt és annyira elmerültem a munkában, hogy csak akkor hagytam abba, amikor már a sötétedő égbolt figyelmeztetett, hogy ideje lesz hazatérésre gondolni. Alig haladtunk a part felé, amikor hirtelen borzasztó vihar tört ki, amely a tó közepének hajtott bennünket. Mit volt mit tenni, a bárkánkat rá kellett bízunk a szélviharra, mely ide-oda ringatott bennünket. Nyilsebesen hanyódtunk-vetődünk a tajtékzó vízfelületen, hol jobbra, hol balra s nem is sejtettük, hová vet majd a sors... Leszállt az éj, helyzetünkben semmi javulás nem állt be s aggodalmaim betetőzéséül még azt is észrevettem, hogy kísérem a félelemtől már egészen magánkülvil van. Végre mégis csak partot értünk, mert egy hatalmas hullám föl-

kapta csónakunkat és a parthoz vágta. A víz a part mentén igen sekély volt, belegázoltunk hát és kihúztuk a bárkát a partra. Azután meghuzódunk mögötte, hogy legalább némileg megvédelemzhessük magunkat a tomboló vihar ellen. Egy kis tüzet raktunk és e körül gubbaszkodtunk, ruhánkat szárítgatva, amely csupa merő víz volt. Dideregve, álmatlanul töltöttük az éjszakát, míg végre elérkezett a szabadító hajnal.”

(Egy híres öklöharca.) Sidneyben karácsony második napján dönt el a világ boxoló champion-ságának ügye Jack Johnson amerikai néger jávára, ki Tommy Burns kanadai angol rendkívül brutális harc után alaposan legyőzte. Az angol világ minden nagy lapja kimerítő táviratokat küldött magának erről a küzdeletről, melynek leírását valóságos fálták mindennél, hol angolul beszélnek. Sydneyben 30.000 ember tolongott a stadionban s 2000 ember várakozott kívül a harc eredményére. A harcnak végét a Reuter-táviratok nyomán a következőkben közöljük:

12. forduló. Burns a rettenetes ütésekkel bátran fogadja. Állkapcsa nagyon megdagadt.

13. forduló. Johnson egyre Burnsnek megdagadt száját dolgozza meg, mely három akkora előtt. Burns ingadozott s csak a harangjel mentette meg.

14. forduló. Burns egyre hátrál, Johnson azonban nyomon követi s jobb öklének hatalmas csapásával földre teríti. Nyolcz másodperc eltelt, mielőtt Burns fölkelne. Johnson azonban nem kíméli, mindkét öklével rettenetesen megdolgozza. A rendőrség erre közelbel s a bíró Johnsonot jelenti ki győztesnek. A rendőrség közelbelése óriási felháborodást keltett, mert megakadályozta azt, hogy az egyik ellenfél végleg otthamaradjon. E nélkül ugyanis nem teljes a mulatság. Tommy Burns különben gondoskodott arról, hogy veresége dacára is megvizsgálalják, mert kikötötte, hogy akár győz, akár nem, a 7000 font sterling versenydíjából 6000 font az övé. Egy kinematográf-társaságtól 30.000 fontot kap, eddigi körútjai alkalmával pedig 25.000 fontot szedett össze, úgy hogy körülbelül másfél millió korona ökölrel kivívott vagyonnal vonul most vissza a jól megérdemelt nyugalomba.

(A női sziv.) Egy prágai gyárban Fritsch Gabriella expeditornő egész fejbőrét leszakította a gép s a kórházban a szerencsétlen leány életben maradásához feltétlenül szükségesnek tartották, hogy fejére máshonnan plántáljanak át bőrt. Miután a leány testéről már több bőrt szeltek le, hogy ezeket átültessék egyéb folytonossági hiányok pótlására, annyira el volt gyengülve, hogy a fejére máshonnan kellett idegen bőrt szerezni. Valaki négyszáz koronát tűzött ki jutalmul annak, ki hajlandó magát Fritsch Gabrielláért föláldozni. A

kórházban több mint kétszáz jelentkezés érkezett s ezek közül az orvosok egy szegény özvegy asszonyt választottak ki, aki nagy nyomorúságban él két kis gyermekével együtt. A szegény asszony ez elhatározásáról értesülve három szép fiatal leány, kijelentették, hogy bőrtüket teljesen ingyen becsátják az orvosok rendelkezésére azzal a feltétellel, hogy a négyszáz koronát a szegény asszonynak kifizessék. Azért ajánlották föl ezt a nem kis áldozatot, hogy az özvegy asszony egészségesen megtartassék gyermekei számára. Az orvosok a három leány ajánlatát elfogadták.

(Telefon a koporsóban.) Az amerikai Lockpost városka lakói most egy különös történetről beszélgetnek, melynek központjában egy duszadag özvegyasszony, Mrs. George K. Richmond áll. Az asszonynak tíz év előtt meghalt a férje s azóta Richmondné csendes visszavonultságban él óriási kiterjedésű farmján. Az özvegyesség vallásossá, tulbuzgóvá tette az asszonyt, akinek gondolatait lassankint betöltötte a tulvilág gondolata. Esztendőknél kereszttül tépelődött, mi van azon a fényes éges ködön belül, mely körülöleli a tulvilágot, azt a helyet, ahová halál után felszáll az emberi lélek. Richmondné a sok tépelődés és aggodalom idegessé tette s borzongva gondolt a halálra. Különösen az töltötte el szörnyű félelemmel, hogy mi fog következni akkor, ha élve teszik a koporsóba. Az ilyen történetekről igen gyakran lehet olvasni. Richmondné sirboltot építtetett magának, tágasat, világosat, szellőset. Aztán végrendeletet tett. Meghagyta, hogy azt a koporsót, melyben nyugodni fog, lássák el bőségesen szelelőlyukkal, nehogy megfuladjon, ha fel talál ébredni. Ez azonban nem nyugtatta meg az aggó özvegyet, hanem még azt is meghagyta, hogy a koporsóba kis telefonkészüléket tegyenek s ezt kössék össze a temető lakásával. Midőn mindezeket írásba foglalta a közjegyző, az asszony megkönnyebbült szívvel távozott s kijelentette, hogy most már nyugodtan fog meghalni.

(Ékszerposta.) Ujévtől kezdve érdekes postai ujítás lép életbe Anglia, Franciaország és Belgium közt. Az említett országokból és országokban ezentúl ékszereket és drágaköveket mint értékcsomagokat mérsékelt díj mellett szállítanak, ami az említett országok közti nagy drágaköveskedést meg fogja könnyíteni. Levelek, bankjegyek, váltók s egyéb értékek e kedvezményből ki vannak zárva. Egy-egy ékszerdoboz nem lehet súlyosabb két angol fontnál s nem lehet nagyobb hosszúságban tizenkét, magasságban négy hüvelyknél. Az ékszerek érc- vagy faladában küldendők, lepecsételve, fehér papírszalagon a címzéssel s a biztosítási összeg feltüntetésével. Egy dobozban legfeljebb 9600 korona értékű ékszer küldhető.

A KITAGADOTT

— REGÉNY. —

Irta: RICHARD DALLAS.

36

— Éppenséggel nem! — sietett kijelenteni — csak azt szeretném, ha a következő napokban teljesen önállóan engedne cselekedni. Van egy teljesen kész tervem és azonkívül azt hiszem, nem is lenne önnek kellemes, ha abban részt kellene vennie. Kérem, engedje át nekem a dolgot — unszolt aztán; — minél előbb értésére adom az elért eredményt és akkor teljesen az ön utasításai szerint fogok cselekedni.

Olyan komolyan mondta ezeket, hogy nem tehettem semmi ellenvetést, ámbar valami megalázásfélét éreztem, hogy ilyen kevés bizalomra méltat engem.

Mikor már elment, még mindig furesza viselkedésén töprengtem; de mivel ezt egyáltalán nem voltam képes megmagyarázni magamnak, elhatároztam nagy bölcsen, hogy belenyugsom a megváltozhatatlanba és a szünetet, amelyre kárhoztatva vagyok, minél előnyösebben fogom kihasználni.

Miután elküldtem Van Bultnak és Davisonnak a meghívót és néhány folyó ügyet elintézttem, arra használtam fel a szabadságomat, hogy elhagytam a hivatalt és délután egy nagyobb sétalovaglást tettem.

Pompás hideg téli nap volt, derült és hideg idő és én mély lélegzettel szívtam magamba az üdítő levegőt, mislalt a lovam kényelmesen haladt a park felé.

Néhány órai lovaglás után megkönnyebbült szívvel indultam hazafelé és eközben beértem egy egyedül lovagló hölgyet. Alig

figyeltem rá és nyugodtan folytattam volna tovább az utamat, anélkül, hogy csak gondolnék is rá, amikor a nevemen szólított.

Megállítottam a lovam és visszapihlattam s legnagyobb meglepetésemre felismertem Belle Stantont.

Lassan közeledett felém, lovának a nyakát simogatta, mert a nemes állat kissé nyugtalanokdni kezdett. A hölgy egész modora elárulta, hogy semmi feltűnőt nem lát az üdvözlés eme formájában. Első pillanatban azt hittem, hogy nem jól hallottam, mert a hölgyet alig ismertem, ha egyáltalán szó lehet arról, hogy ismerem, mert csak a tárgyalóteremben láttam néhányszor s erre szorított az ismeretség. De kételyem nem sokára eloszlott, mert barátságos bölintással közeledett felém.

Pompásan nézett ki lovagló kosztümjében és könnyedén ült lován. Ide-oda himbálta magát a nyeregben és kaczer pillantást vetett rám.

— Ugyebár ön is szívesebben lovagol velem, mint egyedül? — kérdezte ártatlan areczsal.

Biztosítottam róla, hogy örvendek a találkozásnak és udvarián melléje lovagoltam. Mialatt tovább lovagoltunk, elmondta nekem, hogy már régen szeretett volna velem megismerkedni; hiszen tulajdonképpen régi barátok vagyunk, dacára annak, hogy ez az első találkozásunk. Ehhez hasonló dolgokat mondott még, amit egy férfi szívesen hallgat egy szép asszony ajkairól, még ha tudja is, hogy bolondná teszik.

— Elhiszi, hogy két ember vonzódnak egymáshoz és rokonszenvet érezhetnek egymás iránt, még ha nem is beszéltek egymással? — folytatta Belle Stanton és kezét gyengéden a karomra tette, miközben kérdően pillantott rám.

Azóta néhányszor igyekeztem saját magamat menteni a pillanatnyi gyengeségért, mely abban a percben elfogott, hogy majdnem megfélemedtem holt barátom emlékére, de szívemben éreztem, hogy nincs mentség, ha csak az asszony hájossága, amelylyel hatott rám, nem volt mentő körülmény. Nagyon csinos volt a nő és értett a férfiak csábításához, azonkívül alkalmas volt erre a hely és idő is.

Az esti szürkület már leereszkedett, a hold tisztán, derülten ragyogott az égen és halvány sugara előntötte a hosszú fasort, melyben haladtunk. Senki nem járt ott rajtunk kívül. Amint a gyengéd érintést éreztem és a szép arcza pillantottam, mely felém volt fordulva, e pillanat mámorában elfelejtettem mindent és önkéntelenül lehajoltam, hogy szemembe pillantsak. Ki tudja milyen megdöbbenést okozott a látásom, ha őt egy hirtelen támadt szeszélye rembesztette arra, hogy vissza huzza magát — ez volt a megmentőm.

Nevetve ütött lovagló korbácsával a kezemre, megsarkantyuzta a lovát és következő pillanatban kikerült közvetlen karjaim hatalma alól. Senki sem szereti, ha játékszernek használják és amint mögötte galoppoztam, erősen feltettem magamban, hogy nem engedem magam többet általa bolondítani. Inkább megragadom az alkalmat és megpróbálok valami közelebbi adatot megtudni tőle Withe halálára vonatkozólag.

Amikor már megelégette a tréfát, hogy nagy uton mint tréfás üldözött nyargaltatott maga után, megállította lovát és várt, míg utólérem, miközben könnyedén megjegyezte, hogy kitartó, jó lovam van.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. január 7-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Sajazzók.

Dráma 2 felv. Szévegét és zenéjét írta: Leoncavallo R. Ford. Radó Antal.

Személyek:
Nedda M. Szoyri
Tonio Daluoki
Canio Dari J.
Beppo Kertész
Silvio, pór Mihályi

Utána:

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felv. Zenejét szerzte: Mascagni P. Szöveg. írta: Targioni Tosetti és Mancini. Fordította: Radó Antal.

Személyek:
Santuzza Hasalbeck O.
Lola Ambrusné
Turiddu Lunardi
Alfio Varady
Lucia N. Valent V.

Végül:

Magyar táncgyuleg.

Koreográfiáját szerzte: Guerra Niklas. Zenejét összeállította és részben levezette: Szikla Adólt.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

A tanítónő.

Ételkép három felvonásban. Írta: Brody Sándor.

Személyek:
A tanítónő Varsányi I.
Óreg Nagy István Szarényi
Jó Nagy István Fenyesi
A nagyszony Huszthy H.
A fiúr Hegedűs
Tanító Tinanyi
A kántor Vendrey
Kántorkisasszony Komlóssy I.
Kray Ida Hegedűsné
Káplán Bárdi
Szolgabíró Tapolczay
Járósbíró Sarkadi
Béres Gyöngy
Gáncyprimás Just
Cséldi Kéz R.

Kezdete 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Levegő:

Tánczos huszárok.

Eredeti operetta 3 felvonásban. Írta: Hafna Ferencz. Zenejét szerzte: Szirmai Albert.

Személyek:
Hubert Egon herczeg Gabor
Van Flügen Szirmai
Van Saarburg Csizsér
Van Dennenier Sárosi
Van Shaelberg Margittai
Heibrick Szirmai
Ganisus Wolf Eapir
Herma, neje Ersei B.
Thea, leánya Petráss S.
Dr. Fröhcher R. skó
Dr. Gehria Dobos
Proksch Liber Németh
Ede, inas Ottó G.
Dürrenstein Sárvány
Dürrensteiné Nvárainé
Bertha, leányuk T. Harmath I.

Kezdete 1/2 8 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Francillon.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Dumas Sándor. Ford. Paulay E.

Személyek:
Riverolles marquis Gál
Riverolles gróf, úr Pethes
Grandredon Dezső
Simeux Henry Mihályfy
Carillac Jean Szőke
Pingaet Nádai B.
Célestin Faludi
Inas Thuránszky
Riverollesné P. Márkus E.
Smithins Teréz Csillag T.
Anetta Várdi A.
Eliza Kezseri I.

Kezdete 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

VI., Rábai-utca 13. szám.

Igazgató: Feld Zsigmond.

Az édes anyaszív.

vagy: holdudomány a magyarországhoz. — Látványos tándrszere dalokkal és táncokkal 6 képbén. Írta: B. Grehmann. Fordította: Keller Gyula.

Kezdete 4 órakor.

APOLLÓ-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám.

Telefon 68-39.

Tarasconi Tartarin.

(Nagyszájú hős.) — Borzvadarszat. — Szobafestő. — Nők mint harcosok. — Végzetes csók. — Sérthetetlenég.

NEVETŐ KUPLÉ.

(Morcsaschany.) — Jelenlegi Kina. — Középfrika. — Allatvilág. — Baby mint rajzoló. — Pompéji utolsó napjai.

Kezdete 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Forradalmi nász.

Színmű három felvonásban. Írta: Sophus Michaelis. — Fordította: Homonnai Albert.

Személyek:
Montaloup Vágó
Davout ezredes Papp
Marc-Arzon Csorós
Jean Lasque Kórmendy
Trésailles Kórmendy
Du Barlas Tarnai
Jeronos László
Prosper Réthel
Copin abbé Fenyesi
Alaine de l'Estolle Forgács R.
Leonine Forrai R.

Kezdete 1/2 8 órakor.

THÁLIA-SZINPAD

Nincs előadás.

URÁNTA SZÍNHÁZ.

A tenger.

Kezdete 1/2 8 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma

Péter!

az emberi csimpánz.

! A természet világcsodája !

Előzetes jelentés!

Szombaton, 9-én, vasárnap 10-én és csütörtökön 14-én, „Péter Matinéek” mérsékelt helyárrakkal. Az összes előadásokra máris megváltatók a jegyek.

Az esti előadások kezdete 8 órakor. Telef. 93-36.

Fővárosi Cabaret

Telefon 115-84. Üllői-ut 46. Telefon 115-84.

Villamos közlekedés minden irányban.

Teljesen új műsor.

Naponta fellépnek: Andorfi Péter, rendező és kómikus. Fekete Irén, Balla Tussi, Sziklai Blanka, Toth Mariska, Mezel Panni, Fejér Dezső, Ernyei Emil, Roland Robert, Kovács Andor stb. Battaszék Lajos konferentier, Bibari Zoltán karmester.

Naponta 2 bohózat. Egy színpadi tréfa. 20 magánzám.

Az előadás kezdete 9 óra. Bővebbet a falragaszok.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22

UJ VEZETÉS

A ROYAL-ORFEUMBAN.

Uj társulat Uj műsor Uj szellem.

Valamennyi darab és magánzám szenzációs sikerű.

Az ágy, Lavedan világhíres sorozata. A vörös lámpa. A harisnyakötő. Sok magánzám, tréfa, aktualitás.

Igazgató: Föld Aurél. Főrendező: Hérey Adolf. Karmester: Barna Izsó.

Az esti előadás kezdete 8 órakor.

Minden vasár- és Ünnepnep két előadás.

Délután 1/4 4 órakor helyékkelt, este 8 órakor rendezés helyárakon.

A télikeriben: Royal-Cabaret pompás táncokkal.

Jegyek elővételii díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira. A délutáni előadásra mérsékelt árakon.

Szőnyeg-ajdonság!

200-300 nagyságban nyírott laeuard szőnyeg, tartós minőségben 6 tít 80 krért.

Rosenberg és Qitt

80 dívat, szőnyeg- és vászonárak nagy árúháza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Alapítástól 1898.

RÓZSATEJ

kitűnő teint-ápolószert 2- kor. fiatalos üdeséget kölönöz a bőrnek, balzsamszappan hozzá 60 fillér.

OSAN

kitűnő fog-ápoló szárviz 1 kor. 70 fill. Fogpor 88 fill.

TANNINGENE

leg- hajfestőszert 6 korona. Hetekig megmarad, és nem engedi festékét. Sötétszőkere, barnára és feketére.

ANTON J. CZERNY, Wien, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischg. 5. Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: RÓTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 8 órakor.

„SZABADSÁGON”

(Cabaret) betanította Trebitsch Sándor. előadja az egész személyzet. — Tovább;

„Corpus delicti”, és Schefflen that web ...

Nappali pénztár délelőtt 9-11 óráig és délután 3-6 óráig. Az 1-5 emeleti Casino de Parisban elsőrangú táncatrakciók. — Kezdete fél 12 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 68. sz. Telefon 54-22.

Kezdete 1/2 8 órakor. Ma és mindennap Ujdonság.

ZSIGA NEM AKAR.

Családi idill írták: Glinger és Taussig. Fordította Steinhardt.

A NÖTLEN FÉRJ.

Bohózat 1 felvonásban írták: Glinger és Taussig. Fordította Szőke Szakál. Továbbá fellépnek: Steinhardt, Gyárfás, Pápay Antal, Dory Gizi teljesen új nagyszerű magánzámokkal. Valamint: Les Gignas francia tánc- és zenekötös. W. Collins, Bijonteri moderne, Les Angelotti's tourbillon táncosok fellépte. Jegyek: 9-12-ig és d. u. 3-6-ig. Rákóczi-ut 68. sz. Kontiné dohánykülönlegességi áruházaiban. Andrássy-ut 29. sz. Vasárnap délután fél négy órai kezdettel mérsékelt helyáru előadás.

KOVÁCS GYULA

zongoratermel

BUDAPEST,

(Gresham-palota)

V., Ferencz József-tér 5-6

TELEFON 110-68

SIMPLON KÁVÉHÁZ

József-körut 8. sz. Nemzeti Színházzal szemben.

Hideg buffet. * Színházi vacsora.

Veszprémi KISS JANCSI cigányprimás vezetése mellett este 8-tól nagy hangverseny!

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszerkülönlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHEK N.

Csakis: Bpest, Károly-körut 6.

Arjegyék titoktartással ingyen.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghíresebb

kötőgépek

szahndalmazott zárákkal ellátva. Teljes tanítás ingyen. Arjegyék bármennyre

Föld József Lajos cégvezető, Iroda és előru-síróhely Cseugery-u. 54/a

Eredeti francia gyarmeny para, selyemgummi és hálólyagek kezdete kor 100 2 3 4 5. 0 koró át. Egy korona beklid se után franko és barmennyve klidik 8 drb. legfinomabb mintaslyj emény dis réte mellett

NEUMAYER LIPÓT Budapest, gumi áru különlegességek VI. Váci-út 3 sz., Auertényház

BUDAPESTI CABARET

BONBONNIERE VI., Feréz-körut 28. Telefon 52-88.

Minden este 9/4 órakor a teljesen új műsor:

BÖRZE ANKÉT.

Közhasznos szatira.

Az első hó. (Színpadi réa.) Hans Strick és Mika Mikum (Hünchler és Scharrlener) új műsorral. A teljes 12 lagu művész-zemélyzet, teljesen új számokkal. Jegyek: 6, 4, 3 korért minden jegyeláru-ító helyen. Bővebbet a plakátok.

Hull a haja? Használja a GARA-féle Petroleum-haiszeszt.

Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzéküldési hely: Budapest, VIII., József-körut 80. Gara Géza és Isa dronéria. Tetszők arjegyékét kérni.

Heti műsor:

1909. január hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránta	Hangversenyek
8 Péntek	Tannhäuser	A falusi verebek		A király	Forradalmi nász	Tánczos huszárok	A modern sport	
9 Szombat	Carmon	A falusi verebek	A szerelem iskolája	Jeka ördöge Visszatérés Jeruzsálemből	Hamlet	Tánczos huszárok	Pálmay-est	
10 Vasárnap	Rigolettó Táncgyuleg	A csók		Az ördög A király	A szerencse fia Hamlet	A nagymama Tánczos huszárok		Royal: Culp Julia

**MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST DOHÁNY U 16**

DÓCZI M.

Budapest,
Rákóczi-ut 10/A.

Egyedárusítása a világhírű
amerikai

„GO-ON”
cipőknek.

Párja 18 és
20 kor.

Férflicipők:

Legújabb! Amerikai cipők, széles talppal	Kor.
Leef-nomabb boxórból, dugós 9.50, lúdos	13.-
Francia sevró, dugós vagy lúdos 10.- gombos	10.-
Borjubór lúdos, sima vagy betétes	11.-
Posztó, borrel körül 8.50, oroszakkal	8.-
Ugyanilyen, 24 cm. magas-szaru bőrel	9.50
oroszakkal bor.lva	10.-
	11.-

Női cipők:

Zerge- vagy borjubór, lúdos vagy dugós	7.-
Legújomabb boxórból, lúdos v. dug. 8.50, gombos	9.-
Francia sevró, lúdos vagy dugós 10.-, gombos	10.50
Posztó, borrel körül 7.50, oroszakkal	8.-
10.000 par női, posztó komotcipő	2.- 8.-

Férficsizmák:

Amerikai boxórból, tiszti csizma	24.- 28.-
Bagariabórból, erős doplatallal	18.- 22.-
Mai nabol, többféle kialakításban	12.- 16.-

Vidéki megrendelések aznap eszközöltetnek

Bendéletek 20 koronán fölül bérmentve.
Meg nem felelő árut készséggel becserelek.
150 fonyképpel ellátott remekül kiállított képes nagy árjegyzékek kivételével, azra ingyen és bérmentve küldök.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdísszel, erős acélsodronnyal 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézágy sodronnyal 80 K. Rézágy-csiszolás és javítás 17 K.
Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K.
Fakereettel 7.50 K.
Kárpitozott matracok minden kivitelben.
Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít:

PROHASZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 40.
(Volt Új-utca.)

BENZINMOTOROK

16-26 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Kállai motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43.
Ugyanitt használt gézszerelő-készletek és órónalmok is kaphatók

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legújabb **czimbalom** árjegyzékét át nem olvasta, melyet **Reményi czimbalom** osztálya küld ingyen és bérmentve,

**Budapestről
KIRÁLY-UTCA 58.**
Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

**10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.**

A Franklin-Társulat kiadásában legújabban megjelent:

Hatásköri jogszabályok és hatásköri határozatok tára.

A hatásköri bíróságokról szóló 1907: LXI. t. cz., a m. kir. ministerium életbeléptetési és végrehajtási rendelete; a hatásköri bíróság ügyrendje.
A hatáskörrre vonatkozó egyéb jogszabályok, minisztertanácsi, bírósági, közigazgatási bírósági és miniszteri határozatoknak rendszeres összeállítása.

Andrássy Gyula gr. és Günther Antal dr.
m. kir. belügyminiszter m. kir. igazságügyminiszter megbízásából készítette
Térli Gyula dr.
m. kir. igazságügyi miniszteri tanácsos.

Ára 12 korona.

Kapható
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz.
— és minden könyvkereskedésben. —

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panaszja, ha a vízfogyasztást házában **vizmérő**

után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrlés által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja **15 koronától feljebb**. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.
Telefon: II-06.

**Gramofon
Hegedűk
Czimbalom**
Forgatható és önműködő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében cselekedjék, ha bekerül

IVÁN és VÁRI

áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes

főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek.
Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.

Képek és műlapokból nagy választék.

AZ ÉN UJSÁGOM

Képes hetilap gyermekek számára.
Szerkeszti: **PÓSA LAJOS.**

AZ ÉN UJSÁGOM, melyet Pósa Lajos, a magyar gyermekhad Pósa bácsija szerkeszt, régóta nyújt örömet a hőkömbereknek. Vasnap reggel, ha bekopog vele a postás, az apró olvasó, mihelyt forgatni kezdi, az aransarkantus vitázék lépnek be a gyermekszoba ajtaján. Az ÉN UJSÁGOM-nak január elsejével új évfolyama indul meg. Az ÉN UJSÁGOM kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot. Az előfizetési díj negyedévenként 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Januárban minden előfizető ingyen kapja AZ ÉN UJSÁGOM képes naptárát, amely szórakoztat, tanít, lelkesít. A naptárnak különösen népszerű része a rejtvenypályázat, amelynek megfejtői között 25 értékes pályadíjat sorsolnak ki. Előfizetni lehet AZ ÉN UJSÁGOM kiadóhivatalában, SINGER ÉS WOLFERNÉL, Budapesten, VI., Andrássy-ut 10.

POLGÁR SÁNDOR

magy. kir. szabad. nyert orvos m. és kőzserzés

Budapest,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártelepén, orvosi sebészeti és betegápolási tárgyakban.

Saját tulajdonsága m. kir. szabadalmazott fogárféle **sérvektő,**

haskló, gödöror oliai gummi-harsny, orthopédia-készletek, műlábat és korok stb.

Változ franczai különlegességű F. Borgueran. filis parisi gyárából, részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hamisítás ellen védve
19202. szám alatt.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban...

Magan építőiparos-

iskola előkészítő építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerre. Szerepny díjazás mellett elfogad tervet készítését...

Azonnali pénz-

előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut...

12 drb Makart-

fénykép, matt vagy fényes 5 fnt. 12 Kabinat, matt vagy fényes 4 fnt. 12 Visit 150 a legszebb kivitelben...

Ha meglepő és

praktikus alkalmi ajánlóakra akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Tsa utóda, Budapest, Városház-utca 6...

Badaacsonyvidéki

finom hegyi borokat, törkölypálinkát, csomogeszölőt, szőlőajtványokat...

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-olttatás, magyar, német fogalmazás...

Gimnáziumi,

real, kereskedelmi, polgári, egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letéveséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanítást...

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron...

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, roz- és mahagoni butorok...

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansekat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen...

SINGER JAKAB

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám Izabella-utca sarok.

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi csatlós Singer varrógép, zarszerelvényel 5 évi jótállással csakis SINGER A. mûgépésznel...

ELEKTRO-

MOTOROK

minden nagyságban állandó nagy raktár LAUB LIPÓT BUDAPEST, 648 Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-olttatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken...

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámveteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma...

THE ROYAL

beszélőgépeket a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári áron 30% árleszállítással szállítunk...

Láng Jakab és Fia gramofon nagykereskedő Budapest, József-körút 41. Fióküzleteink: VII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. szám.

Mézédes

csomogeszölő, fagymenteseket postakosaranként 3-50, csomog fajalmak és nemes birsalmak postakosaranként 2.80, 50 kilonként 18 koronáért...

Hordós

savanyu káposztát hasábal és zöld babot a legkittinőbb izüeket postakosárúvegekben 3 kor. ananász kajszinbaraczk-lekvárnak kilóját 2.30, mézédés szilvalekvárnak 1 kor., különleges birsalmalekvárnak vagy sajt-nak 1.80...

Vesszőkosarokat

minden nagyságban a legolcsóbb ár mellett szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon, uriszoba és irodai teljes berendezések...

GROSZ SÁNDOR és Társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár utca. Telefon 14-09.

Elsőrendű vadonatúj

Singer női varrógép

27 forintért karika-hajót 40 forintért, centralbo-hint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok...

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági, örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat...

Mme. Valter

angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker. Fecske-utca 8. I. em. 6. Elvállal minden a szakmába vágó munkát...

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen...

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Most jelent meg:

Zsámbokréthyak.

Családtörténelmi tanulmány. írta RUDNAY BÉLA. Ára 5 korona.

Kapható LAMPEL R.

könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrássy-ut 21.

Beszélő gépek

legjobb szerkezetű erős és tiszta hangú, 15 forinttól feljebb, lemezekkel. Kapható Habán Alajos mûgépésznel, Budapest, Izabella-tér 3. sz.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép tett testidomokat nyernek...

Hurutos

bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszerárban kapható. 26796

Zálogcédulát

ingókról is, brillianot, aranyat, ezüstöt, ékszert és reglégeket veszek. Kertész közepén, Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

Saját gyártmányu

vas- és rézbutorok

Rézagy --- fnt 45.- Vaságy matraczezal --- " 8.50 Gyermekegy --- " 11.00 Sódronyugy-betét --- " 3.50 Vas- és rézbutorok gyártárban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. sz. TELEFON 57-91.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizetnek használata mellett --- üvege 80 fillér --- valaha ismét fogfájást kap vagy szája bűzlök, Bartilla-Winkler Ede, Wien 19/I. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török J. Király-u. 12., Andrássy-ut 26. szám. Dr. Egger Váci-körút 17. szám. --- Kapható minden gyógyszerertárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentésejöl jutalmaztatik.

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát,

pianinot,

czimbalmot,

hegedüt

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű bankhitel ugyan kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepen Prospektus és árjegyzék ingyen. 649 Budapest, Király-u. 58.

INGYEN!

Sérvkötő,

műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, hashótökröl és az összes betegápolási cikkokról szóló nagy képes árjegyzékünket barkinek ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük.

UNIVERSALIS

SÉRVKÖTŐK

páratlanok, kis gummi nyonlap-pal legnagyobb sérv is elzárható. SÉRVKÖTŐK egyoldalu 4-14, két old. 8-22, gummbil 8-12 korona.

Gummiharisnyak,

haskötők

nérték szerint készítettnek. Magyar Orvosi Mûszertár Budapest, VII., Bákóci-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pentos cirze és a vörös keresztre ügyeljünk.

!!! Olcsó kölcsönök !!!

Tisztriselökölcsönt 6-81/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Elterbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Jelzalogkölcsönt 4-41/2%-ra 4-62-5.05%-os annuitás mellett. Másodhelyre 61/2%-ra Övadekokra az érték 750/0-ig Kalonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel, Tárcahitelt, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adasvetele, Osztályorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, VI., Böttvös-utca 2., Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28480

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fogynitezet

Vác.

Gyárt: mindennemű fa-és vastalicskát, kő-és kőköcsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel tüzfűtőeszsasználókat, acrti és locomobilfeeskendőket stb. stb.

Állandó nagy raktár.

! Kerjen ajánlatot !

Vadászfegyver

Rit'a kedvező alkalmi vétel egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplower-kulcs Lan-caster 20 fnt. Előrefekvő lakatszerkezettű, modern Hammerles 35 forint. Grenzer-zeru, Bücksfinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 fnt. Ejector-res (tölténykivető) Hammer les, 105 fnt. Drilling, valódi Krupp aczelcsövekkel 65 fnt. Winchester 35 fnt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodog hammerles, ugyanitt aján-déktárgyak szebbnel-szebb dísz és használati tárgyak és gramofon beszélőgépek valamint Görz, Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, perzsa szőnyegek és egy motorke-rekár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Euyetem-tér 5. sz. Radnánál. (Nem Euyetem-utca) 49082

INGYEN DRÁGABB, MINT HÁLUK RENDÉLT FÉNYKÉP NAGYTASOK BUNK EGY ÉLTERGYSÁK... OLÁUKÉP ÁRA 10 KORONA... SZAVATOSSÁG